

VII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ KOMISJI FINANSÓW PUBLICZNYCH

(NR 480)

z dnia 24 czerwca 2015 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych (nr 480)

24 czerwca 2015 r.

Komisja Finansów Publicznych, obradująca pod przewodnictwem poseł **Krystyny Skowrońskiej (PO)**, przewodniczącego Komisji, oraz posła **Pawła Arndta (PO)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r. (druk nr 3459) wraz z przedstawioną przez Prezesa Najwyższej Izby Kontroli Analizą wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2014 r. (druk nr 3509) w zakresie:

- 1) części 79 – Obsługa długu krajowego,
  - a) dochody i wydatki,
- 2) części 78 – Obsługa zadłużenia zagranicznego,
  - a) dochody i wydatki,
  - b) programy wieloletnie w układzie zadaniowym,
- 3) przychodów i rozchodów budżetu państwa,
- 4) części 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe,
  - a) dochody i wydatki,
  - b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
  - c) dotacje podmiotowe i przedmiotowe,
- 5) części 81 – Rezerwa ogólna,
  - a) wydatki,
- 6) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie poz. 16, 19, 21, 46, 57, 61, 73 i 83,
- 7) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:
  - 756 – Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem,
    - a) dochody i wydatki,
  - 758 – Różne rozliczenia,
    - a) dochody i wydatki.

W posiedzeniu udział wzięli: **Hanna Majszczyk** i **Dorota Podedworna-Tarnowska**, podsekretarze stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Stanisław Jarosz** dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Michał Nowak**, **Mariusz Pawełczyk**, **Monika Żołnierowicz-Kasprzyk** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Łukasz**

Kasiak – legislator z Biura Legislacyjnego oraz **Zofia Szpringer** – kierownik zespołu Analiz Finansowych i Budżetu Państwa w Biurze Analiz Sejmowych wraz ze współpracownikami.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Otwieram posiedzenie Komisji Finansów Publicznych. Stwierdzam kworum.

Porządek dzisiejszego posiedzenia przewiduje rozpatrzenie sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r. Druk sejmowy nr 3459. Chcę powiedzieć, że do tego sprawozdania została przedstawiona informacja prezesa Najwyższej Izby Kontroli oraz analiza wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2014 r. (druk sejmowy nr 3509) w zakresie:

- 1) części budżetowej 77 – Podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa,
  - a) dochody,
- 2) dochody budżetu środków europejskich,
- 3) części 79 – Obsługa długu krajowego,
  - a) dochody i wydatki,
- 4) części 78 – Obsługa zadłużenia zagranicznego,
  - a) dochody i wydatki,
  - b) programy wieloletnie w układzie zadaniowym,
- 5) przychodów i rozchodów budżetu państwa,
- 6) części 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe,
  - a) dochody i wydatki,
  - b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
  - c) dotacje podmiotowe i przedmiotowe,
- 7) części 81 – Rezerwa ogólna,
  - a) wydatki,
- 8) części 83 – Rezerwy celowe, w zakresie poz. 16, 19, 21, 46, 57, 61, 73 i 83,
- 9) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów, w zakresie działów:
  - 756 – dochody od osób prawnych, od osób fizycznych oraz innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem,
    - a) dochody i wydatki,
  - 758 – Różne rozliczenia,
    - b) dochody i wydatki.

To jest bardzo ambitny program na dzisiejsze posiedzenie. Czy są uwagi państwa posłów do porządku dziennego. Nie słyszę. W związku z niezłożeniem wniosków do porządku dziennego stwierdzam jego przyjęcie.

Z uwagi na złożony przez panią minister Podedworną-Tarnowską wniosek oraz w związku z potrzebą usprawnienia posiedzenia chciałabym zaproponować państwu, aby część 79 – Obsługa długu krajowego, część 78 – Obsługa długu zagranicznego, oraz przychody i rozchody budżetu państwa rozpatrzyć jako pierwszy punkt porządku posiedzenia. Czy do tej propozycji państwo posłowie mają uwagi? Nie słyszę.

Stwierdzam, że zmieniliśmy kolejność rozpatrywania punktów zgodnie z przedstawioną przeze mnie propozycją.

W imieniu pań i panów posłów chciałabym przywitać uczestniczących w posiedzeniu przedstawicieli naczelnych organów administracji państwowej oraz innych urzędów i instytucji. Witam panią Hannę Majszczyk – podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów, pani Dorot Podedworną-Tarnowską – podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów, oraz panią Mirosławę Boryczkę – dyrektor generalną w Ministerstwie Finansów.

Chciałabym poinformować, że Komisja Finansów Publicznych będzie kontynuowała rozpatrzenie sprawozdania z wykonania budżetu w częściach należących do jej wyłącznej właściwości. Posłowie, członkowie Komisji otrzymali informacje o wykonaniu budżetu przygotowane przez dysponentów części budżetowych, informację Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli wykonania budżetu w tych częściach budżetowych, a także opracowania Biura Analiz Sejmowych. Jednocześnie informuję, że wszystkie materiały dostępne są w wersji elektronicznej i zamieszczone są na poselskich iPadach.

W dzisiejszym posiedzeniu uczestniczą również przedstawiciele Najwyższej Izby Kontroli, którzy będą przedstawiali informacje o przeprowadzonych kontrolach w tych czę-

ściach budżetowych, które dzisiaj omawiamy. Bardzo serdecznie witam przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli.

Chciałabym przedstawić propozycję rozpatrywania sprawozdania z wykonania budżetu w następującym porządku: wystąpienie posła wyznaczonego przez prezydium Komisji do zreferowania wykonania budżetu w danej części budżetowej, wystąpienie przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli, następnie pytania posłów, odpowiedzi przedstawicieli dysponentów części budżetowych i dyskusja.

Tak, jak zaproponowałam, przystępujemy do rozpatrzenia sprawozdania z wykonania budżetu w częściach 79 i 78 oraz przychodów i rozchodów budżetu państwa. Posłem referentem wyznaczonym do przedstawienia tych części jest pan poseł Killion Muniyama. Uprzejmie proszę pana posła o przedstawienie referatu.

Poseł Killion Muniyama (PO):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, panie i panowie posłowie, panie minister, szanowni państwo, mam przyjemność zreferować sprawozdanie z wykonania budżetu za 2014 r. w częściach budżetowych – Obsługa zadłużenia zagranicznego, w tym również program wieloletni Wyposażenia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w samoloty wielozadaniowe. Zgodnie ze sprawozdaniem z wykonania budżetu za 2014 r. obsługa długu zagranicznego – część 78 – wyniosła 9.600.000 tys. zł i była niższa od pierwotnego planu z ustawy budżetowej o 2.200.000 tys. zł. W ramach obsługi długu zagranicznego Skarb Państwa wydatkował środki na koszty odsetkowe w obligacjach skarbowych w wysokości 8.100.000 tys. zł, koszty odsetkowe oraz opłaty od pożyczek i kredytów zagranicznych w wysokości 1.000.000 tys. zł, wydatki związane ze sfinansowaniem programu F-16 – 26.800 tys. zł, oraz koszt emisji zagranicznych i inne opłaty – 413.000 tys. zł.

W tej części budżetu zrealizowano w 2014 r. również dochody w wysokości 67.400 tys. zł, które wynikały głównie z odsetek i kredytów zagranicznych udzielonych różnym krajom w poprzednich latach. Te dochody były wyższe od planowanych o 23.500 tys. zł.

Jeżeli chodzi o część 79 – Obsługa Długu Krajowego, na podstawie art. 124 ust. 5 ustawy o finansach publicznych z 2009 r. wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa obejmują w szczególności: wydatki budżetu państwa z tytułu oprocentowania i dyskonta od skarbowych papierów wartościowych, oprocentowanie od zaciągniętych kredytów i pożyczek, wypłaty z tytułu udzielonych przez Skarb Państwa poręczeń i gwarancji, a także koszty związane z emisją skarbowych papierów wartościowych. W 2014 r. koszt obsługi zadłużenia Skarbu Państwa wyniósł 24.800.000 tys. zł. Był wyższy od planu pierwotnego o 400 tys. zł. W tej części budżetowej zrealizowano także dochody w wysokości 2.500.000 tys. zł to jest o 64% większe od planowanych.

Jeżeli chodzi o części 78 i 79, to rekomenduję przyjęcie sprawozdania za 2014 r.

Teraz przychody i rozchody związane z finansowaniem potrzeb pożyczkowych budżetu państwa. W 2014 r. obniżony został poziom potrzeb pożyczkowych budżetu państwa między innymi dzięki zmniejszeniu poziomu deficytu budżetowego. Finansowanie potrzeb pożyczkowych zostało skierowane przede wszystkim na rynek krajowy, zmniejszając tym samym poziom ich finansowania na rynkach zagranicznych. Działanie to należy uznać za uzasadnione, uwzględniając szczególnie niepewność związaną z sytuacją geopolityczną i rynkową oraz przyjęte strategiczne cele dotyczące ograniczenia ryzyka portfela zadłużenia Skarbu Państwa.

Warto zwrócić uwagę na to, że w 2014 r. finansowania potrzeb pożyczkowych na planowanym poziomie nie zapewniły środki z prywatyzacji, które zostały zrealizowane w prawie trzykrotnie niższej wysokości, niż zaplanowano. To wpłynęło także na obniżenie wpływów do Funduszu Rezerwy Demograficznej oraz na konieczność zwiększenia finansowania refundacji składki do OFE ze źródeł krajowych. W 2014 r. poziom potrzeb pożyczkowych brutto wyniósł 122.600.000 tys. zł, czyli najmniej, licząc od 2010 r. Oprócz refinansowania długu w wysokości 79.400.000 tys. zł na potrzeby pożyczkowe brutto złożyła się także konieczność pokrycia bieżących niedoborów w budżecie państwa. Stanowiły one tak zwane potrzeby pożyczkowe netto, które wyniosły 43.200.000 tys. zł, czyli o 11.900.000 tys. zł mniej, aniżeli zakładano w ustawie budżetowej. W ramach struktury finansowania zagranicznego nastąpiła zmiana wykorzystywania obligacji emitowanych

na rynkach zagranicznych, przy pomocy których sfinansowano potrzeby pożyczkowe netto na poziomie jedynie 2.600.000 tys. zł wobec planowanych prawie 14.000.000 tys. zł.

Jeżeli chodzi o przychody i rozchody budżetu państwa, to aby dobrze wskazać łączny poziom finansowania, należy przeanalizować poziom i strukturę przychodów budżetowych. W 2014 r. zaplanowano przychody ogółem w wysokości 426.100.000 tys. zł. W zakresie wykonania budżetu należy jednak uwzględnić dwie wielkości, które zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy o finansach publicznych różnią się wartością zobowiązań zaciągniętych i spłaconych przez Skarb Państwa w ciągu tego samego roku. W związku z powyższym łączna kwota przychodów uzyskanych w 2014 r. wyniosła 1.326.300.000 tys. zł, zaś po odliczeniu zobowiązań krótkoterminowych stanowiła 341.500.000 tys. zł. Różnica między tymi wielkościami dotyczy przede wszystkim środków z tytułu przyjętych przez ministra finansów depozytów od jednostek sektora finansów publicznych w ramach zarządzania płynnością na rachunku budżetu państwa.

Jeżeli chodzi o wykonanie przychodów i rozchodów krajowych budżetu państwa w 2014 r., to można byłoby wskazać na przykład papiery wartościowe. W planach te przychody miały wynieść 91.100.000 tys. zł, a wykonano je w wysokości 114.600.000 tys. zł. Jeżeli chodzi o rozchody, to w planach w przypadku skarbowych papierów wartościowych było 59.000.000 tys. zł, a wykonano je w wysokości blisko 68.000.000 tys. zł. Jeżeli chodzi o zarządzanie płynnością sektora publicznego, to planowano przychody w wysokości 35.200.000 tys. zł, a w wykonaniu wyszło 1.012.800.000 tys. zł. Jeśli chodzi o rozchody w ramach zarządzania płynnością sektora publicznego, to w planie mieliśmy 28.400.000 tys. zł, a wykonanie wyniosło 1.012.700.000 tys. zł.

Jeżeli chodzi o wykonanie przychodów i rozchodów zagranicznych, to warto podkreślić, że w przypadku obligacji skarbowych mieliśmy w planach przychody w wysokości 29.200.000 tys. zł, a zostały one zrealizowane w wysokości 17.400.000 tys. zł. Jeżeli chodzi o rozchody, to odpowiednio zaplanowano je w wysokości 15.200.000 tys. zł, a wykonano w wysokości 14.700.000 tys. zł. Warto również zwrócić uwagę na przychody i rozchody związane z zarządzaniem środkami europejskimi. Przychody zaplanowano w wysokości 74.500.000 tys. zł, a wykonano je w wysokości 71.200.000 tys. zł. Jeżeli chodzi o rozchody w ramach zarządzania środkami europejskimi, to zaplanowano je w wysokości 77.300.000 tys. zł, a wykonano w wysokości 69.100.000 tys. zł.

Patrząc na przychody i rozchody zagraniczne warto podkreślić przepływy związane z rachunkiem walutowym. Przychody były planowane w wysokości 117.000.000 tys. zł, a w wykonaniu wyszło 84.200.000 tys. zł. Rozchody były planowane w wysokości 111.700.000 tys. zł, a w wykonaniu wyszło 98.900.000 tys. zł.

Jeżeli chodzi o wykonanie przychodów z prywatyzacji i ich rozdysponowanie w 2014 r., to wyniosły one 1.000.000 tys. zł, w tym z prywatyzacji pośredniej 980.000 tys. zł, z prywatyzacji bezpośredniej – 200.000 tys. zł, z pozostałych przychodów 0 zł. Jeśli chodzi o rozdysponowanie przychodów z prywatyzacji, to rozchody wyniosły 8.900.000 tys. zł, w tym w związku z reformą ubezpieczeń społecznych – 8.300.000 tys. zł, na Fundusz Rezerwy Demograficznej – 400.000 tys. zł, na fundusze celowe – 200.000 tys. zł, i na pozostałe rozchody – 0 zł.

Sprawozdanie z wykonania budżetu państwa w 2014 r., dotyczące finansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa, zasługuje na przyjęcie.

Na koniec chciałbym omówić sprawozdanie z wykonania wydatków w układzie zadaniowym. Informacja o wykonaniu budżetu państwa w układzie zadaniowym zawiera sprawozdanie z realizacji zadań budżetowych. Umożliwia ono szerszą weryfikację zakresu wydatkowania środków z budżetu państwa oraz z budżetu środków europejskich na zaplanowane zadania oraz ocenę relacji pomiędzy nakładami finansowymi a osiągniętymi wymiernymi rezultatami realizacji tych zadań. Warto podkreślić, syntetycznie ujmując dane z informacji o wykonaniu wydatków zadaniowych na 2014 r., że stopień realizacji celów zadań wyznaczonych w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa jest zróżnicowany, brak jest jednak możliwości dokonania oceny części finansowej w relacji do założeń wieloletnich. Zaplanowana liczba zadań budżetowych, w tym zadań priorytetowych, została w pełni wykonana. Wydatki zadaniowe były niższe, zarówno w relacji do planu, jak i do roku poprzedniego. Występuje jednak dosyć duże zróżnicowanie

w odniesieniu do poszczególnych funkcji państwa i zadań. Ocena efektywności wydatkowania środków publicznych nie jest jednoznaczna, co oznacza, że ze wzrostem wydatków zadaniowych powiązane było także pogorszenie się założonych efektów niektórych zadań, wyrażonych w wartościach przyjętych mierników.

Wykonanie zadań budżetowych przyjętych na rok 2014. Warto zwrócić uwagę na to, że, zgodnie z ustawą o finansach publicznych, w przedłożonej informacji o wydatkach zadaniowych w części opisowej wskazano dane o wykonaniu mierników realizacji zadań publicznych przyjętych w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa na lata 2014-2017. Mierniki te określają przede wszystkim stopień realizacji celu zadania, ale również poziom wykonania założonych wartości miernika na dany rok. W ocenie realizacji planu na 2014 r. należy zwrócić uwagę, że nie wskazano zakresu wydatkowania środków w badanym roku w relacji do planów finansowych założonych na cały wieloletni okres. Stąd ocena tych informacji jest ograniczona.

Jeżeli chodzi o wykonanie wybranych mierników realizacji zadań w zakresie funkcji państwa w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa na lata 2014-2017, to można podkreślić np. funkcję „Bezpieczeństwo wewnętrzne i porządek publiczny”. Celem była poprawa funkcjonowania służb bezpieczeństwa powszechnego i porządku publicznego. Miernikiem była wykrywalność przestępstw ogółem. Plan to było 67%, a wykonanie wyniosło 66,83%. Jeżeli chodzi o „Ochronę praw i interesów Skarbu Państwa”, to głównym celem było zwiększenie konkurencyjności polskiej gospodarki poprzez zmiany struktury własnościowej. Plan był określony na 3.700.000 tys. zł, a wykonanie wyniosło 1.004.000 tys. zł. Jeżeli popatrzymy na gospodarkę przestrzenną i budownictwo mieszkaniowe, to celem miała być poprawa stanu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych. Liczba nowo wybudowanych mieszkań na 1 tys. mieszkańców w planie wynosiła 4 sztuki, a wykonanie było na poziomie 3,7.

Informacje zawarte w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa stanowią podstawę do oceny rocznych wydatków zadaniowych. Od 2014 r. dane te połączone są także z informacjami zawartymi w Aktualizacji Programu Konwergencji.

W 2014 r. w zakresie wyznaczonych prawnie 22 funkcji państwa wykonano dokładnie 111 zadań publicznych, w tym 29 stanowiły zdania priorytetowe. Realizacja była w pełni zgodna z planem.

Pani przewodnicząca, chciałbym na tym zakończyć i prosić o przyjęcie sprawozdania z wykonania budżetu w tych częściach, które zostały mi wyznaczone. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Paweł Arndt (PO):

Bardzo dziękuję panu posłowi. Poproszę teraz przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli o opinię. Pan dyrektor Jarosz, bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli Stanisław Jarosz:

Panie przewodniczący, szanowni państwo posłowie, Stanisław Jarosz, dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli.

NIK przeprowadziła w Ministerstwie Finansów kontrolę wykonania budżetu państwa w obu częściach obejmujących obsługę długu – obsługa długu zagranicznego i obsługa długu krajowego oraz w części obejmującej przychody oraz rozchody związane z finansowaniem potrzeb pożyczkowych. W tym roku po raz pierwszy przeprowadziliśmy szczegółowe badanie ksiąg w tym obszarze, jak również bezpośrednie badanie ewidencji długu zagranicznego w Narodowym Banku Polskim i w Banku Gospodarstwa Krajowego.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że w częściach: 78 – Obsługa długu zagranicznego, oraz 79 – Obsługa długu krajowego, dochody i wydatki budżetowe zostały zaplanowane prawidłowo oraz wykonane. Minister finansów prowadził obsługę zobowiązań Skarbu Państwa terminowo i zgodnie z obowiązującymi przepisami i zawartymi umowami. W wyniku kontroli 19,6% dochodów oraz 47,9% wydatków nie stwierdzono nieprawidłowości. Stwierdzono natomiast nieprawidłowości w zakresie sprawozdawczości długu. O tym za chwilę. Łączne wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa w ubiegłym roku wyniosły 34.500.000 tys. zł, co stanowiło 95% limitu ustalonego w ustawie budżetowej. W stosunku do roku poprzedniego wydatki były niższe o 8.000.000 tys. zł,

na co największy wpływ miało umorzenie przez ministra finansów skarbowych papierów wartościowych przeniesionych z OFE do ZUS o wartości 4.300.000 tys. zł, niższe oprocentowanie długu oraz niższe kwoty wypłacane jako dyskonta z uwagi na niższe o 17.300.000 tys. zł kwoty długu wykupionego w roku 2014. Udział wydatków na obsługę długu w wydatkach budżetu państwa obniżył się z 12,8% w latach 2011-2013 do 11% w 2014 r. W relacji do PKB wydatki na obsługę długu stanowiły prawie 2%. Również ta relacja kształtowała się poniżej średniej z trzech ostatnich lat, kiedy wynosiła 2,5%. Bez uwzględnienia efektu umorzenia obligacji przeniesionych z OFE do ZUS wydatki na obsługę długu stanowiłyby 2,3% PKB, a więc byłyby niższe niż w latach 2011-2013.

Najwyższa Izba Kontroli zbadała blisko 50% wydatków na obsługę długu na łączną kwotę 16.500.000 tys. zł. Wszystkie zbadane wydatki poniesiono terminowo, we właściwych kwotach i na podstawie dyspozycji sprawdzonych i zatwierdzonych przez osoby upoważnione. Zaliczono je do właściwych paragrafów klasyfikacji budżetowych i do właściwych okresów sprawozdawczych.

Jeżeli chodzi o programy wieloletnie w budżecie zadaniowym w tej części, to minister finansów, jako dysponent części 78, jest jednostką realizującą finansowanie programu wieloletniego Wyposażenia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w samoloty wielozadaniowe, ujętego w zał. 11 do ustawy budżetowej. Celem programu jest realizacja zobowiązań wynikających z zakupu dla sił zbrojnych samolotów wielozadaniowych F-16. Finansowanie programu przez ministra finansów jest przewidziane do 2015 r. włącznie. Na 2014 r. zaplanowano wydatki w kwocie 52.900 tys. zł. Wykonanie wyniosło 26.800 tys. zł. Niższe, niż zakładano, wykonanie wydatków związanych z finansowaniem programu wynikało głównie z niższych stóp procentowych i kursów walutowych. Miały one wpływ na poziom płatności odsetek z tytułu *voucherów* odroczonej płatności, odsetek od obligacji wyemitowanych na pokrycie zobowiązań oraz realizację transakcji swapowych. NIK nie zgłasza uwag w tej kwestii.

Dane wykazane w rocznych sprawozdaniach budżetowych, za wyjątkiem kwoty zobowiązań w sprawozdaniu z wykonania planu wydatków budżetu państwa Rb-28 w częściach 78 i 79, były zgodne z ewidencją księgową. We wspomnianym sprawozdaniu nie wykazano wszystkich uznanych przez jednostkę zobowiązań, odpowiednio, na kwotę 5.800.000 tys. zł w długi zagranicznym i 11.900.000 tys. zł w długi krajowym. Sprawozdanie Rb-28 części 78 i 79 zostało skorygowane w dniu 21 kwietnia 2015 r. Ostatecznie dane w nich ujęte były zgodne z ewidencją księgową. Poza tym NIK nie sformułowała żadnych merytorycznych zastrzeżeń co do obsługi zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu długu. Sytuacja związana ze sprawozdaniami Rb-28 spowodowała i zawarzyła, że w stosunku do wykonania budżetu części 78 i 79 sformułowaliśmy ocenę opisową, co jest oceną pośrednią w trzystopniowej skali stosowanej przez NIK w tegorocznej kontroli wykonania budżetu państwa.

Jeżeli chodzi o część 98 – Przychody i rozchody, Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu w tej części, a więc w części przychodów i rozchodów związanych z finansowaniem potrzeb pożyczkowych budżetu państwa, zgłaszając jednak kilka uwag, które nie spowodowały obniżenia oceny. Wykonanie budżetu państwa w ubiegłym roku przebiegało w warunkach wyższego niż zakładano na etapie opracowania ustawy budżetowej wzrostu gospodarczego. Zakładany dwuipółprocentowy wzrost został zrealizowany na poziomie 3,4%. Pozwoliło to na uzyskanie wyższych dochodów budżetowych. Jednocześnie zrealizowane zostały niższe wydatki, co spowodowało, że deficyt budżetu państwa, który wyniósł prawie 29.000.000 tys. zł, zmniejszył się w stosunku do planowanego o 40%. Na wysokość wykazanego deficytu miał wpływ sposób ujmowania przez ministra finansów niektórych operacji jako rozchodów zamiast jako dochodów, co byłoby zgodne z ekonomicznym ich charakterem.

Należał do nich transfer środków na uzupełnienie składek odprowadzanych do OFE, który wyniósł 8.300.000 tys. zł. Zgodnie z ustawą o wykorzystaniu wpływów z prywatyzacji części mienia Skarbu Państwa na cele związane z reformą systemu ubezpieczeń społecznych, ubytek ten powinien zostać pokryty z wpływów z prywatyzacji. Tymczasem wpływy z prywatyzacji po dokonaniu odpisów wynikających z ustaw wyniosły zaledwie 351.000 tys. zł. Sfinansowanie brakującej kwoty zostało dokonane przez emisję skarbo-

wych papierów wartościowych. W efekcie zanotowane zostało ujemne saldo przychodów z prywatyzacji. Również zasilenie Funduszu Ubezpieczeń Społecznych kwotą 8.900.000 tys. zł w celu uzupełnienia środków, pozwalających na pełne i terminowe wypłaty świadczeń gwarantowanych przez państwo, nastąpiło w formie pożyczek ujętych w rozchodach budżetu państwa, a nie w wydatkach w formie dotacji dla ZUS, choć nie ma przesłanek, żeby uznać, że pożyczki te zostaną zwrócone.

Niedobór środków FUS na wypłaty rent i emerytur ma charakter strukturalny, gdyż pożyczki na ten cel są systematycznie udzielane od 2009 r., a terminy ich spłat są regularnie odraczane. Zadłużenie ZUS z tego tytułu osiągnęło na koniec 2014 r. prawie 40.000.000 tys. zł. Najwyższa Izba Kontroli wielokrotnie wskazywała na potrzebę zmiany stosowanych przez Ministerstwo Finansów praktyk w tym zakresie. Gdyby operacje te zostały, zgodnie z ich ekonomicznym charakterem, ujęte w wydatkach budżetu państwa, deficyt budżetu państwa byłby wyższy o 16.800.000 tys. zł i wyniósłby 46.200.000 tys. zł, a relacja deficytu budżetu państwa do PKB uległaby pogorszeniu o 1 punkt procentowy i wyniosłaby 2,7%. Zmiany te nie wpłynęłyby natomiast na wysokość deficytu sektora finansów publicznych, gdyż przepływy te podlegają konsolidacji wewnątrz tego sektora. Zmiany te również pozostałyby neutralne dla wielkości deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych, a więc tego, który jest podstawą do nakładania odpowiednich procedur przez Unię Europejską. Ten udało się w 2014 r. obniżyć do 3,2%. Pozytywna ocena postępów Polski w ograniczeniu deficytu stała się podstawą do sformułowania rekomendacji w sprawie zniesienia procedury nadmiernego deficytu nałożonej na Polskę w 2009 r.

Najwyższa Izba Kontroli corocznie formułuje także uwagi do kształtowania deficytu budżetu środków europejskich. Na koniec roku wyniósł on 317.000 tys. zł, lecz w ciągu pierwszego kwartału osiągał wysokość nawet ponad 4.000.000 tys. zł. Deficyt budżetu środków europejskich nie wynikał z niedoboru środków, którymi należałoby sfinansować wydatki tego budżetu. Został wykazany, pomimo że nadwyżka wpłat dokonywanych przez Unię Europejską nad środkami wykorzystanymi na potrzeby budżetu wyniosła na dzień 31 grudnia 2014 r. ponad 4.700.000 tys. zł. Środki te nie zostały jednak przekazane na dochody budżetu państwa w momencie ich wpływu, tylko zostały zdeponowane na rachunkach. NIK zwracała uwagę na brak w Ministerstwie Finansów procedur dotyczących kwalifikowania wymienionych wpływów jako dochodów. Deficyt jest ustalany na podstawie arbitralnej decyzji ministra finansów. Powstanie deficytu budżetu środków europejskich w trakcie roku powodowało konieczność jego sfinansowania przez emisję długu. Oznaczało to poniesienie kosztów w 2014 r., oszacowanych przez Izbę na poziomie około 39.000 tys. zł. Należy przy tym zauważyć, że jakkolwiek działania ministra finansów w tym zakresie nie były nielegalne, to jednak wykorzystywał on rozwiązania wskazane wielokrotnie przez Najwyższą Izbę Kontroli jako zaburzające przejrzystość finansów publicznych. Zarówno omawiane deficyty, jak i operacje w nich nieujęte, zwiększały potrzeby pożyczkowe budżetu państwa.

Zarządzanie płynnością budżetu państwa odbywało się w korzystnych uwarunkowaniach gospodarczych i przebiegało bez zakłóceń. Przyczyniło się do tego także skumulowanie znacznych środków złotych i walutowych na koniec 2013 r. w wysokości około 13.600.000 tys. zł, jak również konsolidacja zarządzania płynnością sektora finansów publicznych oraz konsolidacja środków walutowych. W rezultacie minister finansów nie musiał w 2014 r. korzystać z instrumentu płynnościowego, jakim jest emisja bonów skarbowych. Dodatkowo, do finansowania potrzeb minister wykorzystywał środki zgromadzone na rachunku rezerw poręczeniowo-gwarancyjnych – 1.000.000 tys. zł, oraz środki na rachunku rozliczeniowym budżetu środków europejskich. Pozwoliło to pozyskać środki na pełne finansowanie potrzeb pożyczkowych i terminową spłatę zobowiązań Skarbu Państwa, bez dodatkowego zadłużania się na rynku. Minister finansów zgromadził także w końcu roku środki na prefinansowanie potrzeb roku bieżącego, a więc 2015, w wysokości 32.500.000 tys. zł, z czego większość – 88% – stanowiły środki pozyskane w ramach konsolidacji walutowej, to jest pochodzące z Unii Europejskiej.

Limit rozchodów budżetowych ustalany w ustawie budżetowej nie został przekroczony.

Na koniec jeszcze kilka słów o poziomie długu publicznego. W ubiegłym roku państwowy dług publiczny wyniósł ponad 826.000.000 tys. zł i był niższy od stanu na koniec roku 2013 o 50.500.000 tys. zł, to jest o 6,3%. Zmniejszenie zadłużenia miało miejsce pierwszy raz od co najmniej 15 lat i było wynikiem przeprowadzenia w 2014 r. zmian w systemie emerytalnym. Umorzenie w lutym 2014 r. obligacji skarbowych skutkowało jednorazowym obniżeniem państwowego długu publicznego o 130.200.000 tys. zł. Zmniejszenie długu publicznego z tytułu skarbowych papierów wartościowych wiązało się z przejęciem przez Skarb Państwa zobowiązań do wypłaty przyszłych świadczeń emerytalnych odpowiadających zindeksowanej wartości środków przesuniętych z OFE do ZUS. Ten dług nadal istnieje, ale te zobowiązania nie są wliczane do państwowego długu publicznego ani do długu publicznego, określonego według metodologii unijnej. Jego koszty nie obciążają na bieżąco wydatków. Po włączeniu umorzenia skarbowych papierów wartościowych państwowy dług publiczny wzrósłby o 74.600.000 tys. zł. Byłby to drugi co do wielkości roczny przyrost państwowego długu w ciągu ostatnich 15 lat. Większy przyrost odnotowano tylko w roku 2010. W wyniku zmniejszenia długu publicznego relacja państwowego długu publicznego do PKB na koniec roku 2014 wyniosła 47,8%.

Ostatnia kwestia. W dalszym ciągu rosła różnica między długiem liczonym według metodologii krajowej a długiem liczonym według metodologii unijnej. W 2014 r. wyniosła ona blisko 40.000.000 tys. zł. Główna różnica wynikała z nieuwjmowania w państwowym długiem publicznym długu Krajowego Funduszu Drogowego, wyłączonego z sektora finansów publicznych. Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli utrzymywanie różnic w metodologii liczenia długu publicznego nie ma racjonalnego uzasadnienia i obniża poziom kontroli nad przyrostem długu nieuwjmowanego w państwowym długiem publicznym. W związku ze zmianami w systemie emerytalnym relacja długu publicznego, liczona według metodologii unijnej, do PKB uległa obniżeniu z 55,7% na koniec 2013 r. do 50,1%. Dzięki temu Polska przesunęła się z 12. na 10. pozycję wśród najmniej zadłużonych państw Unii Europejskiej. Najwyższa Izba Kontroli zbadała zarządzanie długiem przez ministra finansów. Było ono zgodne z założeniami strategii zarządzania długiem przyjętej przez Radę Ministrów i przedstawionej Sejmowi na etapie opracowywania ustawy budżetowej.

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Paweł Arndt (PO):

Bardzo dziękuję panu dyrektorowi. Otwieram dyskusję. Kto z państwa posłów chciałby zabrać głos? Pan poseł Kowalczyk, bardzo proszę.

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, z tej dyskusji wynika jedno spostrzeżenie – mimo ogłoszenia wielkiego sukcesu: zmniejszenia długu, wyjścia z procedury nadmiernego deficytu, okazuje się, że rok 2014 był jednym z najgorszych lat. Mimo wzrostu gospodarczego – podobno. Szukamy prawie 80.000.000 tys. zł, bo tyle, może 75.000.000 tys. zł jeszcze z kawałkiem, wzrósł dług publiczny w Polsce, oczywiście biorąc pod uwagę skutki przejęcia aktywów otwartych funduszy emerytalnych na ponad 130.000.000 tys. zł. Byłaby to dobra okazja, aby wreszcie dług nie narastał. Jednak okazuje się, że wystarczy to zaledwie na niecałe 2 lata. Tak sądziliśmy, że przejęcie środków z otwartych funduszy emerytalnych wystarczy temu rządowi na 2 lata. Okazuje się, że nie wystarczy nawet na tyle. Widać jak nieodpowiedzialna gospodarka finansowa jest prowadzona zarówno w sferze wydatków, jak też, jeśli chodzi o nieodpowiednią politykę w dochodach. Stąd bardzo niebezpiecznie rysuje się przyszłość, bo jeśli takie tempo utrzymamy dalej, a ostatni rok pokazał, że to tempo zadłużania się wzrosło, to znaczy, że za 2 lata znowu przekroczymy 1.000.000.000 tys. zł i przekroczymy 55% zadłużenia w stosunku do PKB. Naprawdę, brak aktywnej polityki gospodarczej widać bardzo wyraźnie w sprawozdaniu budżetowym, oczywiście, jeśli przefiltrujemy to przez przejęcie otwartych funduszy emerytalnych.

Mam pytanie do rządu, jak zamierza zmniejszać, realnie zmniejszać dług publiczny i deficyt sektora finansów publicznych, bo to, co dało się raz zrobić, przejmując aktywa otwartych funduszy emerytalnych, drugi raz się nie da. Pytanie jest takie – jak rząd realnie zamierza to zrobić? To znaczy, jak zamierza zwiększyć, nazwę to brzydko, wydaj-

ność podatkową, szczególnie jeśli chodzi o podatek VAT, bo ściągальność podatkowa jest o kilka procent, o 3% niższa niż w roku 2007, kiedy rządziło Prawo i Sprawiedliwość, mimo że stawki podatkowe rosną? Tu są ogromne rezerwy szacowane na – 40.000.000 tys. – 50.000.000 tys. zł, a nawet więcej, jeśli chodzi o podatek VAT. Uruchomienie systemu elektronicznej rejestracji podatku VAT zostało znowu przesunięte na rok 2017. Dlaczego tak się dzieje? Dlaczego jest, nie wiem, niechęć czy brak stanowczości czy brak kompetencji, żeby wprowadzić ten system? Proszę mi odpowiedzieć, co jest przyczyną, bo jeśli chodzi o obsługę informatyczną i możliwość elektronicznego rozliczania podatku PIT, to dobrze, ale ten podatek jest niewielką częścią dochodów budżetowych, który wielkiego znaczenia nie ma. Najistotniejsze znaczenie ma podatek VAT, a tutaj nie ma takiego uszczelnienia. To jest pierwsze pytanie – kiedy to wreszcie nastąpi? Czy są jakieś chęci, żeby to uszczelnić?

W budżecie roku 2015 znowu jest sztuczne oszukiwanie budżetu państwa, to znaczy pozwalanie na samodzielne zadłużanie się Funduszu Ubezpieczeń Społecznych po to, żeby deficyt zapisany w budżecie państwa był mniejszy, niż jest w rzeczywistości, bo przecież dług FUS... Ja sam w jakiejś perspektywie, dla mnie przewidywalnej, nie widzę, żeby była realna możliwość spłaty, skoro na najbliższe dziesięciolecia deficyt Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest pewny. Po co udawać, że FUS pożycza te pieniądze, zamiast po prostu dać dotację z budżetu i stanąć w prawdzie, a nie udawać, że deficyt budżetowy jest mniejszy. W ten sposób pojawia się z kolei deficyt Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Kolejny przykład to Krajowy Fundusz Drogowy, w którym jest już ponad 40.000.000 tys. zł długu, ale mówimy, że to nie jest dług związany z budżetem państwa. Czy w jakiegokolwiek perspektywie, łatwej do przewidzenia, jest zaplanowana spłata zadłużenia Krajowego Funduszu Drogowego? Np. przychodów, choć na razie takiej perspektywy nie widać. Chyba że zaprzestałby na kilka lat absolutnie inwestycji i modernizacji dróg.

Dobrze byłoby, żeby budżet państwa był przejrzysty niezakłamywany przez różne przenoszenie wydatków i deficytów do pobocznych sektorów typu Fundusz Ubezpieczeń Społecznych czy Krajowy Fundusz Drogowy – to jest raz. Po drugie, jak zamierza rząd doprowadzić do znacznie lepszej wydajności podatkowej, bo mamy 80.000.000 tys. zł kolejnego deficytu za rok 2014. Najwyższa Izba Kontroli wskazuje, że jest to ostatnio jedno z dwóch najgorszych lat, a nie będzie już otwartych funduszy emerytalnych – jaka jest perspektywa dalszego zadłużania się kraju? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Paweł Arndt (PO):

Bardzo dziękuję. Pan poseł Żyżyński.

Poseł Jerzy Żyżyński (PiS):

Mój kolega poruszył bardzo ważną rzecz. Podstawową, najważniejszą, najbardziej efektywną z punktu widzenia społeczeństwa metodą obniżenia deficytu i w konsekwencji zmniejszania długu publicznego, jest poprawienie wydajności podatkowej, ściągальności podatków, mówiąc wprost. Chciałbym w związku z tym zapytać przedstawicieli ministerstwa, jakie podejmują działania w stosunku do tego zjawiska, o którym słyszymy, o którym sygnały dochodzą do nas coraz częściej, wyłudzenia zwrotu podatków VAT? Powstają między innymi w Wielkiej Brytanii, w krajach zachodnich firmy – to są często firmy jednoosobowe – które zajmują się organizowaniem tak zwanego łańcuszka wyłudzenia VAT. Jak słyszałem są to firmy, właściciele których nazwiska są dosyć egzotyczne, chociaż lokowane są w Wielkiej Brytanii czy w innych krajach zachodnich. Wyciągają one dziesiątki, setki milionów złotych. W sumie ocenia się, że niedobór podatku, który zostaje wyłudzony w Polsce, wynosi 50.000.000 tys. zł. Wobec tego – jakie działania podejmuje rząd? Niestety, słyszymy takie sygnały, że rząd jest dosyć ślamazarny, mało dynamiczny w próbach zwalczania tego zjawiska. Nawet nasi zachodni partnerzy dziwią się, że w Polsce to zjawisko na taką skalę zachodzi, że nie ma skutecznych reakcji. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Paweł Arndt (PO):

Bardzo dziękuję. Czy jeszcze ktoś z państwa chciałby zabrać głos? Nikt się nie zgłasza. W takim razie runda odpowiedzi. Pani minister Dorota Podedworna-Tarnowska, bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Dorota Podedworna-Tarnowska:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, na początek chciałabym odnieść się do zarzutu, że budżet nie jest przejrzysty i transparentny. Otóż, jak państwu wiadomo, dług publiczny jest liczony i publikowany według dwóch definicji: definicji krajowej określonej w ustawie o finansach publicznych – to jest nasze prawo krajowe, mówimy o tak zwanym państwowym dług publiczny – oraz definicji Unii Europejskiej, która jest jednolita dla wszystkich państw Wspólnoty. To jest sprawozdawczość sporządzana na potrzeby Eurostatu. Sposób tego liczenia jest transparentny i publikowany na stronie Ministerstwa Finansów. Tak samo, jeśli chodzi o sposób zgodny z definicją krajową. Obydwie sprawozdawczości nigdy nie były kwestionowane, ani przez Najwyższą Izbę Kontroli, ani przez Eurostat.

Niektórzy ekonomiści zastanawiają się, również w trakcie dzisiejszej debaty padały postulaty i pytania, czy zaliczać do długu publicznego uprawnienia do świadczeń emerytalnych, które wynikają z funkcjonowania systemu emerytalnego. Mówimy o tak zwanym dług ukrytym. Musimy jednak zadać sobie pytanie, czy inne zobowiązania, na przykład zobowiązania wynikające z przyszłych świadczeń zdrowotnych, czy zobowiązania wynikające z przyszłych świadczeń edukacyjnych, również powinny być zaliczane do tego typu definicji. Tego typu długoterminowe zobowiązania, których przyszła wysokość nie jest jeszcze ustalona, ma każde państwo. One nie są zaliczane do długu publicznego ani według polskiej definicji ani według żadnej innej powszechnie stosowanej w porównaniach międzynarodowych, w tym Eurostatu czy MFW.

Wynika to z dwóch powodów. Po pierwsze, podstawowym źródłem finansowania zobowiązań emerytalnych są składki płacone przez uczestników systemów emerytalnych, odnosząc się wprost do zarzutu, że nie pokazujemy tego tzw. długu ukrytego z tytułu przyszłych uprawnień do świadczeń emerytalnych. Po drugie, jest to szersze zagadnienie. Wszelkie szacunki mogą stanowić ciekawą informację porównawczą dla poszczególnych państw, ale obarczone byłyby wieloma nieprzewidywalnymi i zmiennymi parametrami, a więc obciążonymi wysokim ryzykiem przeszacowania lub niedoszacowania, ponieważ byłyby to szacunki dotyczące wieloletnich założeń makroekonomicznych i demograficznych.

Odnosząc się konkretnie do pytania zadanego przez pana posła Kowalczyka – co zamierzamy... Przepraszam, odniosę się jeszcze do jednego zarzutu dotyczącego tego, że 2014 r. był rokiem jednym z najgorszych. Przytoczę kilka realnych faktów, które miały miejsce w roku ubiegłym. 2014 r. to jest spadek długu publicznego zarówno w ujęciu nominalnym, jak i w relacji do PKB. Przyczyną tego spadku były zmiany w systemie emerytalnym. Państwowy dług publiczny w relacji do PKB kształtował się na poziomie 47,8% wobec 53,1% na koniec 2013 r. Natomiast dług sektora instytucji rządowych i samorządowych, liczony według definicji unijnej w relacji do PKB, wyniósł 50,1% wobec 55,7% na koniec 2013 r. Co ciekawe, na koniec 2014 r. średnia dla krajów Unii Europejskiej wyniosła 86,8%, a dla krajów strefy euro – 91,9%. Oznacza to, że w 2014 r. Polska miała drugi najmniejszy przyrost długu publicznego w Unii Europejskiej. Był to spadek o 5,6 punktu procentowego w relacji do PKB. Od początku kryzysu na rynkach finansowych był to trzeci najmniejszy przyrost długu publicznego w Unii Europejskiej, po Szwecji i Malcie. Był to wzrost o 5,9 punktu procentowego w relacji do PKB w latach 2008-2014 wobec około 28 punktów procentowych dla całej Unii Europejskiej. Co więcej, w relacji do PKB koszt obsługi długu uległ obniżeniu do 2% w 2014 r. Nominalne koszty obsługi długu Skarbu Państwa wyniosły 34.500.000 tys. zł wobec 42.500.000 tys. zł w 2013 r. i limitu 36.200.000 tys. zł zapisanego w ustawie budżetowej.

Mieliśmy do czynienia z rekordowo niskimi rentownościami skarbowych papierów wartościowych. To jest drugi czynnik, który wpłynął na obniżenie długu publicznego w Polsce. Na tle krajów Unii Europejskiej Polska oceniana jest jako regionalna, bez-

pieczna przystań, zarówno przez agencje ratingowe, jak i inwestorów międzynarodowych, którzy polskie obligacje emitowane w kraju i za granicą postrzegają jako bezpieczne aktywa. W strukturze długu krajowego, która jest stabilna, co należy podkreślić, i zdywersyfikowana, dominują inwestorzy krajowi. Według danych na koniec kwietnia bieżącego roku podmioty krajowe stanowiły 61% inwestorów na krajowym rynku skarbowych papierów wartościowych, w tym krajowe banki komercyjne – 32%, zakłady ubezpieczeniowe – 10,4%, i fundusze inwestycyjne – 9,9%. Natomiast inwestorzy zagraniczni posiadają w swoich portfelach 39% długu krajowego. Zdywersyfikowana struktura inwestorów zagranicznych posiadających polskie obligacje skarbowe oznacza, że ryzyko wystąpienia jakichkolwiek jednokierunkowych zachowań byłoby tylko teoretyczne. Chciałabym zwrócić uwagę, że realizowana polityka emisyjna pozwala na spadek udziału długu w walutach obcych w długu ogółem w stosunku do poziomu tuż po umorzeniu skarbowych papierów wartościowych przekazanych przez OFE do ZUS do 35,5% wobec 37% na 3 lutego 2014 r., mimo znaczącego osłabienia się złotego pod koniec roku. Tyle tytułem wstępu.

Na pytanie dotyczące naszych przyszłych założeń, dotyczących zmniejszenia realnego deficytu, poproszę o odpowiedź pana dyrektora Dudka. Jeśli chodzi o system VAT, pan poseł Kowalczyk zadał pytanie i chciałabym odpowiedzieć jednym zdaniem. Dlaczego nie ma jeszcze wprowadzonej elektronicznej ewidencji rozliczania się z podatku VAT? Nie ma tu żadnych opóźnień. Panie pośle, jest to zgodnie z harmonogramem, który przyjął rząd, który wstępnie przyjęliśmy w Ministerstwie Finansów i który był zaakceptowany.

Pan poseł Żyżyński zapytał o ściągalność podatków. Bardzo proszę pana dyrektora Skoniecznego o odpowiedź na pytanie – jakie działania podejmuje rząd w tym zakresie?

Natomiast na ostatnie pytanie pana posła Kowalczyka o długi Funduszu Ubezpieczeń Społecznych chciałabym odpowiedzieć, że dla długu jest to neutralne. Czy będzie dodatkowa emisja, czy będzie to dotacja z budżetu, to będzie to neutralne z punktu widzenia sprawozdawczości długu publicznego.

Dziękuję bardzo. Oddaję głos panu dyrektorowi Dudkowi.

Przewodniczący poseł Paweł Arndt (PO):

Bardzo proszę panie dyrektorze. Pan dyrektor Dudek.

Zastępca dyrektora Departamentu Polityki Finansowej, Analiz i Statystyki MF Sławomir Dudek:

Jeżeli chodzi o deficyt sektora finansów publicznych, to tak, jak pani minister wcześniej powiedziała w sprawie statystyki długu, tu również mamy dwa ujęcia. Mamy ujęcie krajowe i ujęcie według metodologii Unii Europejskiej. Metodologia UE obejmuje swym zakresem cały sektor finansów. Obejmuje również refundację związaną ze składkami do otwartych funduszy emerytalnych. W ostatnim okresie mieliśmy do czynienia ze zmianą metodologii deficytu unijnego – nastąpiło przejście z ESA1995 na ESA2010. Ta zmiana metodologiczna dodatkowo spowodowała, że w statystykach nie są ujmowane zmiany w systemach emerytalnych, które nastąpiły. Pożytki związane ze zmianami w systemie emerytalnym nie są ujmowane w tej metodologii.

W warunkach nowej metodologii Polska raportuje deficyt finansów publicznych. Zgodnie z nią przygotowaliśmy też program – Aktualizacja Programu Konwergencji. Przygotowana również została przez Główny Urząd Statystyczny notyfikacja fiskalna za 2014 r. Zgodnie z nią deficyt w Polsce był bliski 3%. To umożliwiło odliczenie kosztów reformy, które były ponoszone do lipca 2014 r. Deficyt bez tej korekty, uwzględniającej koszty reformy, wyniósł 3,2%. Jeżeli uwzględnimy koszty reformy, czyli związane z refundacją, to deficyt był poniżej 3%. To umożliwiło zdjęcie z Polski procedury nadmiernego deficytu. Ta decyzja została podjęta przez Radę Europejską 19 czerwca. Niemniej jednak, jeżeli weźmiemy pod uwagę deficyt 3,2% sektora finansów publicznych, to oznacza to ogromną konsolidację od roku 2009, kiedy w Polsce stwierdzono występowanie nadmiernego deficytu i została wszczęta procedura nadmiernego deficytu wobec naszego kraju.

Przewodniczący poseł Paweł Arndt (PO):

Bardzo dziękuję. Zgłaszał się pan poseł Kowalczyk, ale może najpierw skończmy rundę odpowiedzi, a potem zadamy kolejne pytania. Jako kolejny głos zabierze pan dyrektor Skonieczny. Bardzo proszę.

Zastępca dyrektora Departamentu Kontroli Skarbowej MF Jacek Skonieczny:

Odnosnie do działań podejmowanych w celu zwalczania oszustw, szczególnie jeżeli chodzi o podatek od towarów i usług, są one podejmowane nie tylko przez kontrolę skarbową, ale również przez administrację podatkową, przez Służbę Celną. Działania wszystkich trzech służb koncentrują się przede wszystkim na podatku od towarów i usług, ponieważ zdajemy sobie sprawę z tego, że oszustwa w tym obszarze, szczególnie w obszarze transakcji wewnątrzspółnotowych, są bardzo istotnym problemem z punktu widzenia budżetu państwa. O skali tej koncentracji i skali wymiernych efektów świadczy to, że ustalenia kontroli skarbowej w 2013 r. zamykały się w kwocie 6.500.000 tys. zł, z czego 4.500.000 tys. zł przypadało na ustalenia w zakresie podatku od towarów i usług. W roku 2014 to były ustalenia w wysokości 10.600.000 tys. zł, z czego 9.100.000 tys. zł to były ustalenia w zakresie podatku od towarów i usług. To oznacza, że w latach 2013-14 wzrost ustaleń w zakresie tego podatku zwiększył się z 70% do 85%. Należy podkreślić, że stało się to przy niezmienionej liczbie prowadzonych postępowań kontrolnych. Chciałbym wskazać na to, że – pan poseł wspominał o braku współpracy międzynarodowej – zdajemy sobie sprawę z tego, iż z uwagi na charakter tych nieprawidłowości, bez współpracy międzynarodowej jest wręcz niemożliwe skuteczne zwalczanie tego rodzaju oszustw. Chciałbym wskazać, że w obszarze wymiany informacji w zakresie oszustw karuzelowych, w systemie Eurofisc, Polska należy do grupy 5-6 krajów Unii Europejskich, które są przodujące, jeżeli chodzi o wymianę tych informacji. Podobnie jest, jeżeli chodzi o naszą aktywność w prowadzeniu kontroli wielostronnych, czyli kontroli prowadzonych przez kilka państw członkowskich w stosunku do podmiotów, które dokonują oszustw w zakresie podatku od towarów i usług.

Przewodniczący poseł Paweł Arndt (PO):

Bardzo dziękuję. Chciałbym tylko przypomnieć, że dyskutujemy w tej chwili o długu publicznym, a nasza debata dotyka już trochę innych spraw. O podatkach będziemy jeszcze dyskutować, bardzo prosiłbym, żeby w tym momencie dyskusję ograniczyć tylko i wyłącznie do spraw związanych z tematem, o którym mówimy. Może najpierw pan poseł Świącicki. Proszę bardzo.

Poseł Marcin Świącicki (PO):

Panie przewodniczący, chciałem mówić o podatkach, więc poczekam do mojego wystąpienia i wtedy powiem też o podatku VAT.

Przewodniczący poseł Paweł Arndt (PO):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Kowalczyk.

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

Dziękuję bardzo. Oczywiście o długu publicznym. Podkreślam cały czas, że chodzi o to, że analizę długu publicznego powinniśmy jednak przeprowadzać w kontekście tego, że przejęte zostało 130.000.000 tys. zł z OFE. Jak od tego odejmiemy tę sumę, to mamy prawdziwy obraz stanu finansów państwa. To jest podstawowa rzecz.

Nie uzyskałem odpowiedzi na pytanie, jaki jest właściwie cel wyłączenia i samodzielnego zaciągania długu przez Fundusz Ubezpieczeń Społecznych. Zgadza się, że to nie rzutuje na obraz długu publicznego, ale rzutuje to i bardzo mocno zaciemnia deficyt budżetu państwa. To jest istota rzeczy. Uważam, że nie powinno być takich sztucznych przesunięć długu. To jest właśnie kwestia Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i Krajowego Funduszu Drogowego.

Druga rzecz. Pani minister, nie mówiłem o tym, że należy zaliczać przyszłe zobowiązania emerytalne do długu publicznego, bo byłaby to karkołomna konstrukcja logiczna. To byłyby 2-3 biliony... To byłoby bardzo trudne. Daleki jestem od tego, żeby zaliczać przyszłe zobowiązania emerytalne do długu publicznego. Mówię o realnej pożyczce, którą zaciąga Fundusz Ubezpieczeń Społecznych na zbilansowanie swoich wydatków.

Jeśli chodzi o harmonogram wprowadzania elektronizacji podatku VAT, to zgadzam się z tym, że ostatni harmonogram przewiduje rok 2017, ale przypominę, że przed kilku laty, może 4-5 lat temu, harmonogram przewidywał zupełnie inną datę. Do tego nawiązywałem, bo ten harmonogram jest modyfikowany, a data jego wprowadzenia jest przesuwana. Zgadzam się z tym, że harmonogram jest, ale był on już modyfikowany. Stąd to pytanie – dlaczego tak jest? Czy możemy mieć zaufanie? Skoro był modyfikowany, to czy kiedy będzie się zbliżał termin jego wprowadzenia, znowu nie zostanie on przesunięty? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Paweł Arndt (PO):

Bardzo dziękuję. Czy jeszcze ktoś z państwa posłów? Pan poseł Janczyk, bardzo proszę.

Poseł Wiesław Janczyk (PiS):

Panie przewodniczący, szanowna Komisjo, drodzy państwo, chciałbym zapytać o proporcje kosztów obsługi zadłużenia zagranicznego i zadłużenia krajowego. Czy państwo zdecydowałibyście się przywołać w ujęciu historycznym za ostatnie kilka lat, jak one się kształtowały, bo na obsługę długu zagranicznego wydaliśmy ponad 9.000.000 tys. zł, a na obsługę krajowego ponad 24.000.000 tys. zł. Mam pytanie – czy nauczka, którą otrzymały osoby, które zaciągały zobowiązania w walutach, nie powinna być też lekcją dla sektora publicznego, dla Ministerstwa Finansów, żeby dążyć do tego, aby te proporcje świadomie ustanawiać? Czy idziemy w tym kierunku, żeby kierować zadłużenie na rynek krajowy, bo te podmioty, które zarabiają, tak czy inaczej na odsetkach, na marżach, płacą u nas podatki? Czy idziemy w tym kierunku, żeby wyszukiwać podmioty, które byłyby w stanie finansować dług publiczny na rynku krajowym? Wydaje się to o wiele korzystniejsze, bo likwiduje ryzyko płynące z takiego zagrożenia, jak różnice kursowe. Chciałbym również zapytać – jaka perspektywiczna polityka będzie prowadzona, bo nie spodziewam się, żeby dzisiaj występował jakikolwiek kłopot – może się mylę – z tym, żeby dług sprzedawać podmiotom krajowym. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Paweł Arndt (PO):

Bardzo dziękuję. Czy jeszcze ktoś z państwa posłów? Pani poseł Maria Zuba, bardzo proszę.

Poseł Maria Zuba (PiS):

Bardzo proszę, aby pani minister ustosunkowała się do opinii Najwyższej Izby Kontroli w zakresie nieprawidłowości, które były w sprawozdaniach. Jeżeli mówimy o przejrzystości – pani minister podkreśla, że cała polityka związana z obsługą długu jest polityką przejrzystą – to skąd te nieprawidłowości w zakresie sprawozdawczości, które opisano w dokumentach Najwyższej Izby Kontroli?

Ponadto, kiedy mówimy o tym, że w 2014 r. – pani minister to podkreśla – w Polsce był najmniejszy przyrost długu na tle przyrostów, jakie nastąpiły w innych krajach Unii Europejskiej, to jest to stwierdzenie na wyrost, bo musimy pamiętać, że to, co państwo nazywacie metodologią... Przejęcie środków z otwartych funduszy emerytalnych... Tak naprawdę nie powinniśmy dokonywać analizy tylko i wyłącznie na papierze, ale też patrzeć, jak to wygląda w stosunku do Polaka, do tego, jaka czeka go przyszłość...

Bardzo proszę, żeby pani minister przedłożyła nam informację na temat, jak rząd – Platforma Obywatelska i PSL – przewiduje, jakie będzie podejmował decyzje, żeby obniżyć dług publiczny naszego kraju? Nie skupiamy się na tym, jak to wygląda w rozliczeniu krajowym, jak to wygląda w rozliczeniu międzynarodowym. Powinniśmy skupiać się na tym, aby cała polityka zadłużania państwa nie blokowała rozwoju naszej gospodarki, a póki co dług powoduje, że płacimy coraz wyższe koszty z tego tytułu. Co rząd planuje zrobić w tym zakresie, aby tę politykę zmienić? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Paweł Arndt (PO):

Bardzo dziękuję. Nie widzę dalszych zgłoszeń. Teraz może runda odpowiedzi. Zgłaszała się pani minister Hanna Majszczyk. Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MF Hanna Majszczyk:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, odpowiadając na pytanie pana posła Kowalczyka, chciałabym powiedzieć, że trudno zgodzić się z tezą, że przez pożyczki dla FUS zaciemnia się obraz deficytu czy też długu budżetu. Proszę zwrócić uwagę na to, o czym mówiła już pani minister Podedworna, że mamy krajową metodologię liczenia długu. Oczywiście, poziom deficytu budżetu państwa jest niższy, tyle że nic to nie zmienia, zwłaszcza od roku 2015, ponieważ mamy maksymalny limit wydatków, który jest podany w ustawie budżetowej, a wydatki FUS są tam wliczone. Generalnie, obniżają nam one możliwości wydatkowania środków.

Pani poseł, już mówię. Cała taka pożyczka musi być uwzględniona w wydatkach FUS. Cała ta pożyczka jest zawsze uwzględniana, zarówno w metodologii krajowej jak i metodologii unijnej, w wydatkach FUS, bo po to jest przekazywana, żeby można było realizować zobowiązania wynikające z ustaw, które nakazują wypłaty między innymi emerytur. Oczywiście, w tych wydatkach ta kwota się mieści, ponieważ na te cele jest przekazywana, o czym mówi bezpośrednio ustawa dotycząca FUS. Umożliwia ona przekazywanie pożyczek, a wcześniej dzielenie środków na te, które idą z dotacji, i te, które idą z pożyczki. Wynika to z wcześniejszej reguły wydatkowej, która nieco inaczej pochodziła do liczenia wydatków budżetu państwa. Jak państwo pamiętacie, była tymczasowa reguła wydatkowa. Nie było możliwości połączenia tych dwóch kwestii tak, aby ta reguła też mogła być zachowana. Ona została zmieniona. Obowiązuje w sposób definitywny od planu budżetowego na rok 2015. Ta pożyczka może w jakiejś części być zachowana, ale w niewielkiej, jeżeli chodzi o dofinansowywanie FUS. Tak czy inaczej, kwoty te widoczne są w maksymalnym limicie wydatków jednostek sektora finansów publicznych, podawanym w ustawie budżetowej.

To pytanie pana posła było wynikiem informacji przekazanych w sprawozdaniu czy w informacji Najwyższej Izby Kontroli, że może nie powinny być to pożyczki, lecz inna kategoria ekonomiczna. Trudno to sobie jednak wyobrazić przy takim przepisie, jaki mamy w ustawie dotyczącej Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – jeżeli była to pożyczka, a nie dotacja, żebyśmy mogli wykazywać ją jako inną kategorię. Oczywiście można byłoby w nowej regule pokazywać większe dotacje. Wszystko do tego zmierza. Na pewno pan poseł już to zauważył.

Pamiętam, że pan poseł w trakcie prac nad budżetem na rok 2015 wskazywał również na te powiększone kwoty dotacji. To idzie w tym kierunku. Natomiast chciałabym podkreślić, że to w żaden sposób nie rzutuje na poziom długu i na poziomy deficytu. To zmienia się w kierunku eliminowania tych... Oczywiście jest jedna tylko rzecz, którą chciałabym dodać. Zawsze powinna być pewna elastyczność, bo wiadomo, że poziomy wydatków... Zachowanie przepisów o możliwości udzielenia pożyczki Funduszowi Ubezpieczeń Społecznych nie jest niczym złym, dlatego że daje to pewną elastyczność, nawet jeżeli 100% tego niedoboru byłoby pokrywane dotacją. Taki przepis daje elastyczność na nieprzewidziane okoliczności, bo wiadomo, że poziom wydatków zapisany w ustawie budżetowej nie może być zwiększony, natomiast pożyczka może zostać udzielona. To zmierza w tym kierunku, o którym mówił pan poseł.

Pozwolę sobie jeszcze jedną rzecz powiedzieć w innej sprawie, niż pożyczka dla FUS i jej wykazywanie. Chciałabym przedstawić jedno uzupełnienie. Wydaje się, że do tego, co kolega mówił tu o ściągalności podatków – to jest też częściowo odpowiedź na pytanie pana posła Żyżyńskiego, jakie jeszcze są podejmowane działania – należy jeszcze zwrócić uwagę na zmiany w strukturach organizacyjnych aparatu skarbowego. Dokonały się one na początku tego roku. Ich celem z jednej strony jest wygospodarowanie zasobu kadrowego, związanego ze zwiększoną aktywnością organów skarbowych w usługach na rzecz konsumentów, czyli podatników. Chodzi o takie dziedziny, jak informacja na potrzeby tak zwanych asystentów podatnika, którzy teraz się pojawiają. Celem tej konsolidacji jest również lepsze zagospodarowanie posiadanych zasobów kadrowych tak, aby można było wykorzystać większą liczbę osób pracujących w skarbowości dla potrzeb lepszej ściągalności i większego skupienia się na celach związanych z poprawą efektywności ściągalności i prawidłowości rozliczeń podatkowych.

Dodatkowo powiedziałabym o tych zmianach organizacyjnych, które będą miały na to wpływ. Mówię „będą”, ponieważ one 2 miesiące temu weszły w życie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Paweł Arndt (PO):

Bardzo dziękuję. Pani minister Podedworna, bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MF Dorota Podedworna-Tarnowska:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, chciałabym odnieść się do jednego pytania zadanego przez panią poseł Zube, dotyczącego wyjaśnienia nieprawidłowości wykazanych przez Najwyższą Izbę Kontroli. Przypomnę, że NIK przyznała pozytywną ocenę częściową dla wykonania dochodów i wydatków w części 78 oraz w części 79. W obu przypadkach otrzymaliśmy maksymalną ocenę – 5. Natomiast końcowa ocena została dokonana w formie opisowej. Nieprawidłowości dotyczyły nieujmowania w kolumnie 9 – Zobowiązania ogółem – w sprawozdaniu Rb-28, wartości zobowiązań przypadających do zapłaty w kolejnych latach. Oznacza to, że nieujmowanie tych zobowiązań wynikało z przyjętej i funkcjonującej od 2002 r. interpretacji wskazującej, że w kolumnie 9 powinny być prezentowane zobowiązania obciążające jedynie dany rok budżetowy, czyli w rozpatrywanej sytuacji rok 2014, a nie przyszłe budżety. Taki sposób interpretacji, który był przyjęty przez Ministerstwo Finansów, był dotychczas akceptowany przez Najwyższą Izbę Kontroli, czego dowodem jest brak jakichkolwiek zastrzeżeń w tym zakresie w poprzednich kilkunastu latach. W 2015 r. – to zresztą pan z Najwyższej Izby Kontroli zechciał też zauważyć – Ministerstwo Finansów przyjęło nową interpretację Najwyższej Izby Kontroli i jeszcze w czasie trwania kontroli dokonało stosownych korekt sprawozdania Rb-28 za 2014 r., właśnie w tych przedmiotowych częściach.

Jeśli chodzi o drugie pytanie pani poseł Zuby, jak rząd chce obniżyć dług, chciałabym przypomnieć, że strategia zarządzania długiem publicznym jest przygotowywana wstępnie przez ministra finansów, następnie akceptowana przez rząd i przedkładana Wysokiej Izbie do akceptacji. W strategii zarządzania długiem, która obecnie jest realizowana, w strategii na lata 2015-2018, na stronie 4 możemy wyczytać, że konsekwentnie obniżamy zarówno dług, jak i koszty obsługi długu.

Pragnę przypomnieć, że w ubiegłym roku przeprowadziliśmy konsolidację finansów publicznych – dwie transze. Dzięki pierwszemu etapowi konsolidacji finansów publicznych potrzeby pożyczkowe budżetu państwa na koniec roku zmniejszyły się o 28.000.000 tys. zł, a na chwilę obecną jest to narastająco 31.000.000 tys. zł. Mówię o zmniejszeniu potrzeb pożyczkowych, więc to jest pewna konsekwencja, którą realizuje rząd. Jeśli chodzi o drugi etap konsolidacji finansów publicznych, który również przez Wysoką Izbę był zaakceptowany, to są to oszczędności, czyli zmniejszenie potrzeb pożyczkowych o ponad 6.000.000 tys. zł. Jeszcze raz podkreślę, że wydatki z tytułu obsługi długu Skarbu Państwa przewidziane w strategii zarządzania długiem Skarbu Państwa są konsekwentnie przez rząd realizowane i obniżane.

Oddam głos panu dyrektorowi Szczerbakowi, bo tak, jak wspomniałam na początku, mam inne zobowiązania i muszę opuścić posiedzenie Komisji. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Paweł Arndt (PO):

Bardzo dziękuję, pani minister. Pan dyrektor Szczerbak.

Zastępca dyrektora Departamentu Długu Publicznego MF Marek Szczerbak:

Z uwagą dotyczącą największego przyrostu długu w 2014 r., gdyby nie uwzględniać efektów reformy emerytalnej, pozwolę sobie nie zgodzić się. W roku 2013 potrzeby pożyczkowe netto, czyli właśnie te, które trzeba finansować nowym długiem, to było 57.400.000 tys. zł, natomiast w roku 2014 spadły one do 43.200.000 tys. zł.

Chciałbym zwrócić uwagę państwa posłów na to, że na zmianę długu w roku 2014, prócz potrzeb pożyczkowych netto, czyli finansowania deficytu sektora finansów publicznych, miały również wpływ inne czynniki. Jednym z nich były różnice kursowe. Zwiększenie długu Skarbu Państwa z tego tytułu, to w 2014 r. prawie 14.000.000 tys. zł. Nastąpiło ono z tego tytułu, że na koniec 2014 r. złoty osłabił się, czyli bez związku z deficytem budżetu państwa. Kolejną pozycją to jest zwiększenie wolnych środków na rachunkach budżetu państwa, czyli jakby prefinansowanie roku 2015. Zwiększenie finansowania,

zwiększenie bezpieczeństwa finansowania roku 2015. W 2014 r. był wpływ w wysokości 12.800.000 tys. zł., czyli zwiększenie długu w 2014 r. Dzięki temu dług w 2015 r. nie musi rosnąć proporcjonalnie i, co więcej, warunki finansowania potrzeb pożyczkowych w roku 2015 są dzięki temu bardziej komfortowe.

Kolejne pytanie dotyczyło struktury emisji długu krajowego i zagranicznego oraz kosztów obsługi długu krajowego i zagranicznego w kontekście ryzyka kursowego. Ministerstwo Finansów i Rada Ministrów uważają uwarunkowanie związane z ryzykiem kursowym za bardzo ważne. W strategii zarządzania długiem zostało przyjęte, że udział długu w walutach obcych będzie sukcesywnie obniżany. Skokowo wzrósł on w związku ze zmianami w systemie emerytalnym. Wzrost udziału długu w walutach obcych związany z systemem emerytalnym wynikał ze zmniejszenia długu krajowego, a nie ze zwiększenia długu zagranicznego. Warto to podkreślić. Bez zmiany wysokości długu zagranicznego w dniu 3 lutego 2014 r. dług krajowy spadł, w związku z czym udział długu zagranicznego konsekwentnie wzrósł do 37%. Natomiast na koniec 2014 r. udało się ten udział obniżyć do 35,5% i to mimo osłabienia w tym czasie złotego. Strategia zarządzania długiem zakłada, że ten udział będzie w dalszym ciągu obniżany, docelowo do poniżej 30%. W strategii zawarte są takie projekcje – to są projekcje i prognozy, to oczywiście będzie również zależało od uwarunkowań, od poziomów kursów walutowych – w których pokazane jest, że być może do końca 2018 r. uda się ten udział obniżyć. Taki jest cel, taki jest kierunek.

Jeżeli chodzi o wielkość w ostatnich latach, historycznie rzecz ujmując, kosztów obsługi długu krajowego i zagranicznego, to patrząc od 2012 r., koszty obsługi długu krajowego wyniosły: w 2012 r. – 31.800.000 tys. zł, w 2013 r. – 32.300.000 tys. zł, w 2014 r. – 24.800.000 tys. zł. Dług zagraniczny: w 2012 r. – 10.300.000 tys. zł, w 2013 r. – 10.100.000 tys. zł, więc niewielki spadek, i w 2014 r. – 9.600.000 tys. zł, czyli również spadek. W kolejnych latach strategia zakłada, że rok 2015 będzie drugim kolejnym rokiem, kiedy nie tylko w relacji do PKB, ale również w układzie nominalnym, koszty obsługi długu Skarbu Państwa, krajowego i zagranicznego, łącznie spadną. Limit w ustawie budżetowej to jest 32.300.000 tys. zł. Nie można mówić, że w 2015 r. to jest efekt OFE, bo to jest efekt przede wszystkim obniżania się stóp procentowych w kolejnych latach. Na te lata została przedstawiona prognoza wariantowa, która przewiduje, że relacja kosztów obsługi długu do PKB będzie spadała, czyli w 2015 r. to jest 1,8% – spadek z 2% w roku 2014 – natomiast do roku 2018 przewidywany jest spadek do wielkości od 1,58% do 1,55% PKB. Tendencja jest pozytywna. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Paweł Arndt (PO):

Bardzo dziękuję. Proszę państwa, myślę, że mogę stwierdzić, że zakończyliśmy omawianie budżetu w częściach 79 i 78. Wszelkie wnioski, tak jak w przypadku innych części budżetowych, będą rozpatrywane po zakończeniu omawiania wszystkich części budżetowych.

Wysoka Komisjo, teraz powinniśmy przystąpić do omawiania części budżetowej 77, jednak z uwagi na nieobecność pana posła referenta, rozpatrywanie tej części budżetowej musimy przełożyć na inny termin.

Teraz przystąpimy do omawiania części budżetowej 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe. Referentem jest pan poseł Marcin Świąćicki. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Marcin Świąćicki (PO):

Panie przewodniczący, szanowni państwo, część 19 budżetu obejmuje działalność ministra właściwego do spraw budżetu, finansów publicznych i instytucji finansowych, to znaczy około 400 urzędów skarbowych, 16 izb skarbowych, 46 urzędów celnych i 16 izb celnych, urzędów kontroli skarbowej, oczywiście samo Ministerstwo Finansów i jeszcze parę innych instytucji w sumie zatrudniających 65 tys. osób, to jest o 0,9% mniej niż w roku 2013, licząc średniorocznie.

Wydatki – głównie to są wydatki osobowe – wyniosły w roku 2014 6.079.000 tys. zł, czyli też niecały 1% więcej niż w roku 2013. Wśród tych wydatków około 2,6% to wydatki majątkowe. Pozostałe to wydatki bieżące, wśród których główne to płace i narzuty

na płace. Mniej więcej połowę wydatków idzie na urzędy skarbowe, jedna czwarta na urzędy i izby celne. Ciekawostka, że również w tej części budżetu znajduje się 55.000 tys. zł przeznaczanych na partie polityczne, czyli w zeszłym roku wypadało mniej więcej 1,5 zł na jednego mieszkańca wypłaty na partie.

Jeśli chodzi o efekty pracy tego całego aparatu, to mam swoją miarę. Mierzę efekty wielkością ściąganych podatków i cel. Podatki ściągnięte w ubiegłym roku wzrosły o 5,4%, a cła aż o 20%. W sumie zebrano 14.000.000 tys. zł więcej. Można więc powiedzieć, że system pracuje efektywnie, skoro wzrost wydatków wyniósł niecały 1%, a to, co ten system ściągnął do Skarbu Państwa, przekraczało 5%.

Chciałbym poruszyć sprawę podatku VAT, o którym była mowa. Ściągnięte podatki w zeszłym roku wzrosły o 5,4%, ale największy wzrost odnotowujemy właśnie w podatku VAT – o 9,6%. Z tych 14.000.000 tys. zł więcej w zeszłym roku ściągniętych podatków, podatku VAT ściągnięto o 11.000.000 tys. zł więcej. Z punktu widzenia podatku VAT ubiegły rok nie był taki zły – nastąpiła wyraźna poprawa. Widać ją również w pracy kontroli skarbowej. Najbardziej powszechną formą wyłudzenia pieniędzy z podatku VAT jest wystawianie fikcyjnych faktur, od których następnie VAT nie jest odprowadzany, natomiast odlicza się VAT tym, którzy rzekomo te fikcyjne faktury regulowali. Oni sobie ten VAT u siebie odliczają. W roku 2014 kontrola skarbową wyłapała 207 tys. fikcyjnych faktur o łącznej wartości 33.000.000 tys. zł. Było to o jedną trzecią faktur więcej niż w roku 2013 i o ponad 50% większej wartości. Oczywiście luka w podatku VAT nadal istnieje, ale widać dość znaczny postęp w sprawie walki z jego wyłudzeniem.

Proszę państwa, jeśli chodzi o średnie płace, to dzięki temu, że spadło zatrudnienie i nastąpił niewielki wzrost również wydatków płacowych, średnia płaca wzrosła o 1,7% i w całej części 19 wynosi 5172 zł, z czego w centrali, w Ministerstwie Finansów – 7875 zł.

Chciałbym dodatkowo przedstawić jedną uwagę. W sprawozdaniu NIK mówi się, że budżet zadaniowy nie stanowił skutecznego narzędzia efektywnego zarządzania. Nie kwestionuję tej tezy, być może budżet zadaniowy nie stanowił instrumentu skutecznego zarządzania, ale zarządzanie w tym sektorze poprawiło się. Te ogólne wskaźniki, o których mówiłem, jak podniesienie efektywności w stosunku do wydatków jakie ponosimy na ten sektor, niewątpliwie świadczą, że efektywność działania tych służb poprawiła się.

Jest kilka spraw interesujących. Może trochę nam państwo wyjaśnią. Zmniejszyła się liczba kontroli, natomiast znacznie wzrosła wartość uszczupień ustalonych w jednej kontroli, czy ustaleń jednej kontroli. Zwiększyło się to z 25 tys. zł do 50 tys. zł, czyli nastąpiło podwojenie. Podniosła się również ogólna wartość wszystkich ustaleń i odzyskanych pieniędzy. Ponieważ ten proces widoczny był już w 2013 r., mam pytanie – czy to jest po prostu znacznie lepsze typowanie obiektów do kontroli? Widać, że kierują się państwo na większe podmioty, które oczywiście mają większe nadużycia i wyłudzenia, widać bardzo wyraźny wzrost jednostkowej efektywności. 22% kontroli mniej, mniej podmiotów, które zostały poddane kontroli, a uszczuplenia znacznie większe, a jednostkowe uszczuplenia już prawie dwukrotnie większe.

Jeśli chodzi o system podatkowy, to kontynuowana jest praca nad Centralnym Rejestrem Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników. Rozumiem, że tutaj kryje się ten VAT, o którym była mowa, ci podatnicy VAT. Natomiast w ubiegłym roku zrobiono inne rzeczy. Trzeba odnotować, że w ramach zasady jednego okienka Krajowy Rejestr Sądowy automatycznie przekazuje informacje o nowo rejestrowanych przedsiębiorstwach do ewidencji podatników. Również w zeszłym roku uruchomiono portal podatkowy, który w sposób intuicyjny ma ułatwiać podatnikom wykonywanie ich obowiązków podatkowych. Zwiększa się też zakres elektronicznie składanych deklaracji podatkowych. Również kwota jednoprocentowego odpisu na organizacje pożytku publicznego obsługiwana jest przez internet. W tym zakresie widzimy postęp w informatyzacji systemu.

Jeśli chodzi o służby celne, to powiem najpierw, że zanotowano znaczący wzrost, bo aż od 20%, wpływów z cel. W materiale zostało to wyjaśnione, ale chyba niedostatecznie. Może państwo coś w tej sprawie mogliby nam więcej powiedzieć? Kontynuuje się również wdrażanie systemów przyjaznych dla użytkowników, a z drugiej strony ułatwiających kontrole celne. Wdrażamy paneuropejski system elektronicznej administracji celnej. Upowszechniany jest, chociaż nie tak bardzo, bo to raptem tysiąc iluś przedsiębiorców –

to trochę mało – status upoważnionego przedsiębiorcy, który korzysta z uproszczonych procedur. Można wносить opłatą scentralizowaną wewnątrz kraju – to jest udogodnienie ułatwiające przedsiębiorcom działalność. Realizowanych jest 26 rozmaitych zadań inwestycyjnych. W część z nich zaangażowane są środki europejskie. Rok 2014 był dziewiątym z rzędu rokiem, w którym Komisja Europejska nie wносиła zastrzeżeń do wykorzystania środków europejskich. Można pogratulować służbom celnym i powiedzieć, że choć wiele jest do zrobienia, to nie są one w ruinie.

Jeśli chodzi o walkę z nielegalnym obrotem towarami, to państwo podają w swoim sprawozdaniu walkę z nielegalnym obrotem wyrobami tytoniowymi, z zamianą olejów grzewczych na paliwa, z przemytem napojów spirytusowych, jak również walkę z gramami hazardowymi. Wydaje mi się, że brakuje tu – jeszcze raz to podkreślam, bo już kiedyś o tym mówiłem – tego, że na wschodniej granicy jest dość duży „mrówkowy” przemysł benzyny. Polega on na tym, że przewozi się ją w baku. Spotkałem się z tym osobiście, bo jechałem kiedyś tam autostopem i wiem, że to dalej trwa. Mikrobusy wyposażone są w baki o pojemności 200 l i codziennie robią jeden kurs. Wiem, że walka z jednostkowym przewozem jest trudna, bo przewóz jest legalny, nielegalne jest dopiero wprowadzanie tego potem do sieci. Wprowadzanie tego w pobliżu granicy do sieci musi być zorganizowane. To musi być zorganizowane na dużą skalę. To są wielkie straty, powiedziałbym, fiskalne, które z tego tytułu ponosimy. Jest to również zamulenie naszej wschodniej granicy, z czym nie możemy sobie poradzić od lat. Te długie kolejki samochodów, które tam czekają, są powodowane przez „mrówki”, dla których jest to zawód, że codziennie jeżdżą tam po benzynę, nabierają pełen bak i przywożą do kraju. Trzeba coś z tym zrobić. Jeżeli nie istnieją jakieś specyficzne sposoby walki z tym, to trzeba je wypracować i zacząć stosować. Przyniesie to jednocześnie bardzo korzystny efekt uboczny w postaci odkorkowania granic wschodnich.

Jeszcze jedna ciekawostka. Państwo mówicie o chwalebnej walce z towarami o strategicznym znaczeniu. Znalazły się tam jakieś pancerne maszyny, ale również znalazły się kamizelki kuloodporne, które udało się państwu zatrzymać. Nie wiem, czy to jest bardzo strategiczny towar. Może trzeba pomyśleć o zmianie przepisów, żeby kamizelki kuloodporne wwożone na Ukrainę nie wymagały aż takiej procedury, jak czołgi i przemycany sprzęt wojskowy.

W sumie, proszę państwa, oceniam pozytywnie to sprawozdanie z wykonania budżetu państwa w zeszłym roku. Uważam, że te służby pracują coraz to bardziej efektywnie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Paweł Arndt (PO):

Bardzo dziękuję panu posłowi. Bardzo proszę, pan dyrektor Jarosz.

Dyrektor departamentu NIK Stanisław Jarosz:

Panie przewodniczący, szanowni państwo posłowie, Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w pierwszym półroczu tego roku kontrolę w części 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe, w Ministerstwie Finansów. Oprócz tego przeprowadziliśmy w kilku urzędach skarbowych kontrolę doraźną w zakresie wykonania planów finansowych. Głównym dysponentem środków budżetowych w tej części jest minister finansów. W ubiegłym roku, podobnie jak we wcześniejszych latach, w tej części było aż 451 dysponentów trzeciego stopnia. Ta różnorodność: urzędy i izby skarbowe, dyrektor Centrum Przetwarzania Danych, dyrektor Centrum Edukacji Zawodowej, dyrektor generalny Ministerstwa Finansów, 400 naczelników urzędów skarbowych. To jest duża różnorodność dysponentów, a łączna ich liczba to jest skala odpowiedzialności, jak też trudności w nadzorze nad tak potężnym aparatem, który odpowiada za przeważającą większość dochodów państwa. Istotne jest to, że w tej części prezentowana jest tylko część dochodów i wydatków związanych z zadaniami należącymi do kompetencji ministra finansów, ale są tu dochody z ceł, odsetek od rachunków i lokat ministra finansów oraz dochody urzędów skarbowych z tytułu wykonywanych czynności egzekucyjnych. Gros dochodów podatkowych jest w części 77, która, jak pan przewodniczący powiedział, będzie rozpatrywana w innym terminie.

Jeżeli chodzi o ocenę, Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że wykonanie dochodów i wydatków w części 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe, nastąpiło zgodnie z założeniami ustawy budżetowej na rok 2014. Dochody zostały zrealizowane w 115,6% kwoty przyjętej w ustawie budżetowej, wydatki budżetu państwa na poziomie 95,1% planu po zmianach, a wydatki budżetu środków europejskich na poziomie 81,4% planu po zmianach.

W 2014 r. dochody części 19 były rzetelnie ewidencjonowane oraz terminowo przekazywane na centralny rachunek bieżący budżetu państwa. Wyniosły one 3.600.000 tys. zł, czyli prawie 17% mniej niż w roku 2013. Jeżeli przy porównaniu obu lat pominiemy jednorazową wpłatę 1.000.000 tys. zł z funduszy własnych Banku Gospodarstwa Krajowego, przekazaną w 2013 r., wtedy dochody roku 2014 były tylko o 8,4% wyższe niż rok wcześniej.

Ponad 67% w dochodach części 19 stanowią cła. Wynoszą one 2.400.000 tys. zł. Były one o 22% większe, niż zaplanowane w ustawie budżetowej, i o 21% wyższe niż rok wcześniej. Wykonanie dochodów na poziomie wyższym od prognozowanego wynikało z realizacji wyższej o 13 punktów procentowych od przyjętej w ustawie budżetowej efektywnej stawki celnej oraz wyższego o 4,6% od przyjętego do kalkulacji dochodów z cła na 2014 r. średniego kursu rynkowego euro. Wydatki zrealizowane w ubiegłym roku w tej części wyniosły 6.100.000 tys. zł, czyli 95% planu po zmianach i 1% więcej niż rok wcześniej.

Zdecydowana większość wydatków – 98% – została poniesiona w dziale 78 – Administracja publiczna. Wydatki zostały wykorzystane na finansowanie działalności ministra finansów i jednostek podległych, których liczbę 451 wymieniłem wcześniej. Wydatkowane środki zostały przeznaczone na realizację zadań statutowych. W badanej grupie wydatków nie stwierdziliśmy niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków. Wydatki zrealizowane w ramach budżetu środków europejskich przeznaczone zostały na realizację zadań ujętych w planie finansowym. W strukturze wydatków większość, czyli prawie 95%, stanowiły wydatki bieżące jednostek budżetowych, które zrealizowano w kwocie 5.700.000 tys. zł. Wydatki majątkowe to jest 2,2% wydatków tej części, dotacje i subwencje – 1,1%, a współfinansowanie projektów z udziałem Unii Europejskiej – 1,3%. Ponad połowę środków przeznaczono na urzędy i izby skarbowe – 3.400.000 tys. zł, jedną czwartą na izby i urzędy celne – 1.400.000 tys. zł. Wydatki na utrzymanie urzędu obsługującego ministra finansów stanowiły 5% wydatków dysponenta części i wyniosły 295.000 tys. zł. Relacja wydatków na utrzymanie aparatu celnego i skarbowego do dochodów realizowanych przez ten aparat, była już podnoszona przez pana posła przewodniczącego. Rzeczywiście, polepszyła się ona i wyniosła 1,99%, czyli poprawiła się o 0,11% w stosunku do roku ubiegłego.

Księgi rachunkowe dysponenta głównego części 19, obejmujące zapisy dotyczące dochodów i wydatków oraz związane z nimi należności i zobowiązania, prowadzone były prawidłowo. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała łączne sprawozdania za 2014 r. sporządzone przez dysponenta części 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe, a więc kolejne Rb-23, 7, 8, programy i również Rb BZ1, Rb-N, Rb-Z. To są nasze główne wypowiedzi dotyczące oceny ogólnej.

Dużą część oceny skuteczności egzekwowania należności podatkowych i niepodatkowych, co jest drugą stroną działalności aparatu skarbowego i celnego, jest prezentowana w części 77. Chcę tylko powiedzieć, że Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, czyli stawia wniosek po kontroli części 77 o poprawę skuteczności poboru należności podatkowych. Pan poseł wspominał o tych różnych, ... Rzeczywiście w naszej ocenie procesy, które zaistniały, pokazują, że znacząco zwiększa się efektywność kontroli, mierzona zarówno wielkością kwot ujawnionych, jak również trafnością doboru podmiotów do kontroli. Te wszystkie dane, które prezentujemy w naszych materiałach, pokazują, że przy mniejszej liczbie kontroli następuje większy procent kontroli trafnych. To jest pokazanie pewnej części zjawiska. Wymagałoby to dalszych badań na poziomie ostatecznego skutku w postaci rozstrzygnięć w procesach odwoławczych.

Jeżeli chodzi o kwestie egzekucyjne, to można powiedzieć, że nieznacznie pogorszyła się skuteczność egzekucji zaległości podatkowych prowadzona przez izby celne. Wskaźnik egzekucji zmniejszył się z 9,2 do 9,0. Stwierdzamy duży przyrost zaległości

podatkowych. Kolejny rok wzrastają. Wzrosły o 24,1%. Próbuje porównać to z planem działalności ministra finansów, a więc zastosować miernik, który mówi o poziomie relacji wpływów z tytułu należności stanowiących dochód budżetu państwa do należności budżetowych. On również nie został osiągnięty, choć widać wyraźnie aktywizację aparatu skarbowego i celnego, jeżeli chodzi o kontrolę, jeżeli chodzi o skuteczność kontroli, i duże problemy ze ściąganiem w ten sposób ujawnionych i niezapłaconych podatków. O tym mówi wskaźnik pokazujący 24,1% wzrostu zaległości podatkowych.

Rosną one nie tylko, jeżeli chodzi o należności bieżące, ale również należności z lat ubiegłych. To jest konsekwencja również tego, co pokazujemy w innych naszych kontrolach, pewnego generalnego problemu. To nie jest problem tylko polski, ale również problem praktycznie wszystkich krajów Unii Europejskiej w dwóch obszarach. Po pierwsze, w obszarze VAT, czyli problem oszustw przy zwrocie podatku VAT, problem fikcyjnych faktur. Najwyższa Izba Kontroli prowadziła rozległe kontrole w kolejnych latach, które pokazywały te zjawiska. Spotykamy się z kontrolerami z innych państw, wiemy, że ten problem jest podobnie pokazywany. Jest tak niezależnie od tego, czy mówimy o krajach Południa, które były traktowane jako kraje o większej skłonności do unikania płacenia podatków, czy o Norwegii albo Szwecji. Wygląda na to, że problem z podatkiem VAT jest rzeczywisty i to niezależny od tego, o którym państwie mówimy.

Druga sprawa, którą badaliśmy w naszych kontrolach, która również pokazuje różnego rodzaju problemy, to kwestia unikania płacenia podatków, przenoszenia dochodów do opodatkowania za granicę. Skala tego zjawiska nie jest tak duża, żeby można mówić o istotnym wpływie na dochody podatkowe. Natomiast sprawa podatku VAT jest rzeczywiście poważna.

Jeżeli chodzi o kilka innych spraw, które chciałbym w imieniu Najwyższej Izby Kontroli podnieść – jak rozumiem, będzie szansa, żeby podyskutować o kwestiach podatkowych przy części 77 – to w trakcie kontroli u dysponenta wykazaliśmy różnego rodzaju, naszym zdaniem, nieprawidłowości. Chcę kilka z nich wymienić.

W księgach rachunkowych centrali Ministerstwa Finansów oraz dysponenta części 19 nie ujęto zobowiązań na 5500 tys. zł z tytułu niefakturowanych dostaw. W okresie 6 lat od uprawomocnienia się wyroku sądowego wobec Związku Harcerstwa Polskiego w księgach rachunkowych centrali nie ujęto należności na kwotę 736 tys. zł. Nie podjęto też skutecznych działań celem jej odzyskania, co doprowadziło do wzrostu odsetek od tej należności. W czasie posiedzenia Kolegium Najwyższej Izby Kontroli 2 tygodnie temu pani dyrektor generalna przekazała informację, że została wypracowana skuteczna ścieżka zamknięcia tego problemu. W trakcie kontroli wyglądało na to, że przez wiele lat ta należność była w stanie, o jakim przed chwilą powiedziałem.

Były różnego rodzaju nieprawidłowości, które dotyczyły niewłaściwych dat operacji. Najwyższa Izba Kontroli w tej kontroli przyjęła taką metodę, że nie badamy szczegółowo ksiąg rachunkowych wszystkich najdrobniejszych dysponentów, tylko dziesięciu największych dysponentów budżetu państwa. Przeprowadziliśmy szczegółowe badanie ksiąg rachunkowych i systemu rachunkowości, a ponadto wylosowaliśmy 12 spośród tych innych – wpadły tam różne jednostki, i duże, i małe. I w tych miejscach przeprowadziliśmy szczegółowe badania. Dlatego, jeżeli są prezentowane informacje o wynikach kontroli dotyczące tych części, gdzie było przeprowadzone dogłębne badanie ksiąg rachunkowych, to pojawiają się różnego rodzaju nieprawidłowości, jak na przykład niewłaściwe daty operacji w księgach rachunkowych generalnego inspektora informacji na kwotę 1275 tys. zł.

Zwracaliśmy również uwagę na kwestię różnych mierników w budżecie zadaniowym. Jeżeli chodzi o oceny okresowe przebiegu wykonania zadań oraz realizacji wykonania dochodów i wydatków, w naszej ocenie minister finansów prowadził je w sposób prawidłowy. Mechanizmy sprawowania przez dysponenta nadzoru nie uwzględniały jednak korelacji między stopniem realizacji zadań a poniesionymi na nie nakładami finansowymi. Tu odnosimy się do kwestii budżetu zadaniowego.

Jeszcze na koniec, jeśli mówimy o mechanizmach kontroli zarządczej, to nie mieliśmy generalnych zarzutów do ich funkcjonowania i do ich konstrukcji, natomiast zwracamy uwagę, że pewne nieprawidłowości, które występują, wskazują na luki w tym systemie.

Konkludując, chcę stwierdzić, że Najwyższa Izba Kontroli, po przeprowadzonej kontroli stwierdza, że wykonanie dochodów i wydatków w części 19 nastąpiło zgodnie z założeniami ustawy budżetowej na rok 2014. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Paweł Arndt (PO):

Bardzo dziękuję panu dyrektorowi. Otwieram dyskusję. Kto z państwa posłów chciałby w tym punkcie zabrać głos? Pan poseł Szmit, bardzo proszę.

Poseł Jerzy Szmit (PiS):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, chciałbym wrócić do wątku dotyczącego wyłudzenia podatku, szczególnie podatku VAT, bo to jest niezwykle istotny problem w Polsce, jeżeli...

Przewodniczący poseł Paweł Arndt (PO):

Panie pośle, mam prośbę. Wydaje mi się, że jesteśmy w „niedoczasy”. O podatkach będziemy mówić oddzielnie i wtedy podyskutujemy bardziej szczegółowo na ten temat.

Poseł Jerzy Szmit (PiS):

W związku z tym tylko jedno zdanie.

Przewodniczący poseł Paweł Arndt (PO):

Bardzo proszę.

Poseł Jerzy Szmit (PiS):

Jeżeli chodzi o szacunki, jakie są dokonywane bardzo profesjonalnie, między innymi przez pana prof. Konrada Raczkowskiego, w samym sektorze paliw płynnych wyłudzenie VAT oblicza się na 7.800.000 tys. zł. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Paweł Arndt (PO):

Bardzo dziękuję. Czy ktoś z państwa posłów w tym punkcie chciałby zabrać głos? Jeśli nie, to poproszę panią minister Majczyk, żeby odniosła się do wypowiedzi, zwłaszcza pana dyrektora Jarosza z NIK. Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MF Hanna Majczyk:

Raczej chciałbym odnieść się od pytań pana posła Świąćckiego, bo pan poseł zadawał pytania w trakcie swojej wypowiedzi, chociaż częściowo odpowiedzi na nie udzieliła Najwyższa Izba Kontroli. Mamy większe naliczenia przy mniejszej liczbie kontroli właśnie ze względu na pójście w kierunku wzmożonych analiz, tak, aby kontrole były lepiej typowane, o czym świadczą wyniki i o czym poinformowała Najwyższa Izba Kontroli.

Jeżeli chodzi o wyższe dochody z tytułu ceł, to powody są dwa – między innymi zmiana kursu, która wpłynęła na wysokość, ale również wyższa efektywna stawka, czyli zmiany w strukturze importu.

Pan poseł mówił jeszcze o przemyśle benzyny, o przewożeniu paliwa w baku, które następnie, jak pan poseł zauważył, jest zlewane i sprzedawane nielegalnie. Jeśli porównujemy dane za lata 2013-2014, to nie ma wzrostu tego przemytu. Oczywiście, odnosząc się do przemytu, mam tu na myśli szacowaną skalę, bo w sprawie przemytu trudno mówić, że ma się o tym dokładną informację. Jednak ze względu na liczbę przeprowadzonych kontroli i zatrzymaną ilość paliwa można powiedzieć, że skala została na tym samym poziomie. Zmienił się system nadzoru nad przewożeniem paliwa w baku. Daje on lepszą identyfikację okazjonalności przewozu paliwa, czyli wyłapywanie nieprawidłowości. Pan poseł wspominał, informując Wysoką Komisję, że był świadkiem, jak te same jednostki krążą przez granicę, przewożąc paliwo w baku. To jest eliminowane po wprowadzenia do systemu tak zwanej okazjonalności przewozu, która ogranicza i uniemożliwia takie krążenie i przewożenie nadmiernych ilości paliwa po to, żeby zbywać je poza system na terenie kraju.

Jeżeli chodzi o kwestie wynikające z wypowiedzi Najwyższej Izby Kontroli, to poproszę o wyjaśnienia panią dyrektor generalną.

Przewodniczący poseł Paweł Arndt (PO):

Oczywiście. Dziękuję bardzo. Pani dyrektor Mirosława Boryczka.

Dyrektor generalna MF Mirosława Boryczka:

Bardzo dziękuję. Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, jeżeli odnieść się do kwestii drobnych wskazanych przez Najwyższą Izbę Kontroli, na tle generalnie dobrej oceny wykonania części 19, to chciałabym odnieść się do dwóch kwestii.

Po pierwsze, jeżeli chodzi o system kontroli zarządczej, to zarówno w Ministerstwie Finansów, jak i w części 19 należy, moim zdaniem, uznać za system dobry i adekwatny, ponieważ adekwatność kontroli zarządczej służy temu, żeby kierownik jednostki uzyskał racjonalne zapewnienie o tym, że zarówno cele są realizowane, jak i operacje gospodarcze są przeprowadzane prawidłowo. Te niedociągnięcia, które zostały wskazane w trakcie kontroli, to są tysięczne części procenta, jeżeli chodzi o całość operacji gospodarczych. W związku z tym należy uznać, że system kontroli zarządczej działa, co do zasady prawidłowo. Jak doskonale wiemy, system zupełnie szczelny uniemożliwia jakąkolwiek działalność, ponieważ procedury kontrolne są w stanie sparaliżować normalne operacje. Dalsze jego uszczelnianie byłoby bardzo trudne.

Jeżeli chodzi o sprawę Związku Harcerstwa Polskiego, to uznaję, że jest to pozytywne ustalenie Najwyższej Izby Kontroli, ponieważ w roku 2014 te należności zostały ujawnione w księgach. W związku z tym, na początku 2015 r. zakończyliśmy sprawę rozliczeń dotyczących starej należności Związku Harcerstwa Polskiego. Jeszcze raz chcę podkreślić, że rok 2014 to był ten rok, w którym doprowadziliśmy, także dzięki funkcjonującej kontroli zarządczej, do uporządkowania tej sprawy i prawidłowego jej ujęcia w księgach rachunkowych.

Jeżeli chodzi o pozostałe sprawy, to oczywiście bierzemy pod uwagę wszelkie sygnały, które do nas trafiają, dotyczące różnych błędów popełnianych przez pojedyncze osoby. Bierzemy je pod uwagę w codziennym działaniu. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Paweł Arndt (PO):

Bardzo dziękuję. Wyczerpaliśmy dyskusję dotyczącą części budżetowej 19.

Przechodzimy do kolejnych części budżetowych. To są: część budżetowa 81 – Rezerwa ogólna, część budżetowa 83 – Rezerwy celowe, które dotyczą Komisji Finansów Publicznych, i część budżetowa 85, w zakresie działów 756 i 758.

Bardzo dziękuję wszystkim państwu, którzy do tej pory uczestniczyli w posiedzeniu naszej Komisji.

Posłem referentem tych części budżetowych, o których przed chwilą powiedziałem, jest pan poseł Jerzy Szmit. Panie posle, bardzo proszę.

Poseł Jerzy Szmit (PiS):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, pani minister, szanowni państwo, rezerwa ogólna budżetu państwa w roku 2014, zgodnie z postanowieniem ustawy wynosiła 0,03% wydatków budżetowych, czyli, przekładając to na wymierne pieniądze, 95.000 tys. zł. Ponieważ w tej pozycji budżetowej mamy jedynie wydatki, w związku z tym jedynie wydatki będę referował.

Największy wydatek z rezerwy ogólnej został poniesiony w części 39 – Transport. To jest 20.000 tys. zł. Przypomnę, że było to w sytuacji, gdy ruch na autostradzie A1 pod koniec sierpnia, w jeden z weekendów sierpniowych, zresztą nie tylko na autostradzie A1, został całkowicie zablokowany. Prezes Rady Ministrów podjął wtedy decyzję o otwarciu bramek, mówiąc potocznym językiem, czyli o zwolnieniu z opłat wszystkich, którzy w tym czasie podróżowali autostradą A1. Pytanie – dlaczego tylko ci, którzy podróżowali autostradą A1 zostali zwolnieni z opłat? Budżet kosztowało to 20.000 tys. zł, gdyż takiej kwoty zażądali operatorzy. To był największy wydatek z rezerwy ogólnej budżetu państwa w roku 2014.

Chciałbym też zwrócić uwagę na kilka wydatków, które na pewno wymagają wyjaśnienia. Jest wydatek rzędu 200 tys. zł – na dofinansowanie zadania publicznego związanego z budową, przebudową bazy danych osób zaginionych – Bazy NN – i zwłok oraz stron internetowych organizacji pozarządowej podejmującej działania związane z poszukiwaniem ludzi zaginionych oraz zapewnieniem wsparcia ich rodzinom – zarządzenie nr 38 Prezesa Rady Ministrów. Chciałbym zapytać – jaka organizacja pozarządowa tę pracę

wykonywała? Czy rzeczywiście nie może tego wykonywać normalny urząd administracji publicznej?

Następne pytanie dotyczy części 45 – Sprawy zagraniczne i członkostwo Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej. Mamy tak opisany wydatek – zapewnienie finansowania zwiększonych wydatków na opiekę konsularną związanych z udzieleniem pomocy finansowej na pokrycie kosztów powrotu do kraju. Tu jest zero złotych. Nie wiem, czy to zostało pokryte z innych źródeł, czy po prostu to nie nastąpiło? Jeżeli nie nastąpiło, to dlaczego zostało to pokazane jako rezerwa, jeżeli to zadanie nie zostało zrealizowane?

Pytanie dotyczące części 50. 2000 tys. zł na zakup potrzebnego sprzętu informatycznego oraz oprogramowania – to dotyczy Urzędu Regulacji Energetyki. Pytanie, czy rzeczywiście z rezerwy ogólnej budżetu państwa powinny być wydatkowane pieniądze na wsparcie konkretnych urzędów, które przecież mają swoje plany finansowe? Akurat URE ma też swoje dochody, w związku z czym – czy to rzeczywiście jest właściwe?

Podobna sprawa – część 88: pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem opinii przez firmę Ernst & Young Audit Sp. z o.o. w postępowaniu Amber Gold przeciwko podejrzanemu o popełnienie przestępstwa itd. Wydano 971 tys. zł na tę opinię.

Pytanie dotyczące wydatkowania z rezerwy ogólnej przez poszczególnych wojewodów. Mamy szereg wydatków, które... Zacytuję może tylko 3 wybrane trochę losowo. „Dla gminy Złoczew na dofinansowanie zadania pod tytułem Przebudowa i dostosowanie szkoły podstawowej w Grójcu Wielkim na potrzeby środowiskowego domu samopomocy wraz z odbudową sali rehabilitacyjnej”. Dla wojewody mazowieckiego: „Dofinansowanie zakupu karetki transportowej dla szpitala dziecięcego im. prof. dr. med. Jana Bohdanowicza”. Trzeci dla wojewody zachodniopomorskiego: „Dla powiatu drawskiego na dofinansowanie realizacji zadania – Przebudowa mostu na rzece Drawa w miejscowości Złocieniec w ciągu drogi powiatowej...” itd. Jest pytanie, czy rzeczywiście tego typu zadania powinny być realizowane z budżetu, z rezerwy ogólnej, podkreślam, budżetu państwa bądź decyzjami Prezesa Rady Ministrów do 5000 tys. zł, bo tak stanowi ustawa, czy ministra finansów do 1000 tys. zł?

Przechodzę do rezerw celowych. Zgodnie z podziałem zadań ograniczę się do kilku z nich. Zacznę od rezerwy w poz. 19. Na niewykorzystanie tej rezerwy zwraca również uwagę Najwyższa Izba Kontroli. Rezerwa płacowa na zmiany organizacyjne i nowe zadania oraz na wynagrodzenia osób zajmujących się programami finansowanymi z budżetu Unii Europejskiej oraz środkami pomocy udzielanymi przez państwa członkowskie EFTA. Zaplanowano kwotę ponad 2500 tys. zł. Zrealizowano zaledwie 14% planu. Jest wyjaśnienie, że było to spowodowane tym, iż tych zadań wykonywano mniej w ramach rezerwy. W związku z tym jest pytanie o sposób planowania.

Pozycja 46 – Wspieranie zwalczania przemytu i podrabiania wyrobów tytoniowych. Zaplanowano rezerwę w wysokości 10.427 tys. zł. Została ona zrealizowana w całości, w 100%. Jest pytanie – czy Ministerstwo Finansów nie uważa, że jednak jest to zbyt mała rezerwa, biorąc pod uwagę potrzeby, jakie są w tym zakresie i straty budżetu państwa, które w wyniku nielegalnego wwozu wyrobów tytoniowych do Polski są liczone w miliardach złotych?

Pozycja 57 – Wydatki państwowych jednostek budżetowych z tytułu przejętych zadań, które były realizowane wcześniej przez gospodarstwa pomocnicze. Jest spora kwota w tej rezerwie – 125.000 tys. zł. Zrealizowano rezerwę zaledwie w 53%. W związku z tym jest pytanie o sposób planowania. Były to zadania, za które odpowiadały poszczególne urzędy centralne czy resorty, a więc te instytucje, które powinny dobrze planować swoje wydatki.

Jeszcze pozycja 61. Chciałbym zwrócić uwagę Wysokiej Komisji na to, że ta pozycja dotyczy dotacji i subwencji dla partii politycznych. Jej wysokość została w ubiegłym roku zaplanowana na 54.500 tys. zł. Została zrealizowana, to oczywiście nie jest nic dziwnego. Natomiast wobec dyskusji, która dzisiaj toczy się w sprawie finansowania partii politycznych i jednego z pytań referendalnych, które odbędzie się niedługo, już na początku września, warto zauważyć, że jeżeli spojrzymy na kwotę 54.000 tys. zł, to oznacza, że jeden obywatel Polski jest obciążony kwotą 1,40 zł. 1,40 zł rocznie na funkcjonowanie partii politycznych – wydaje mi się, że to nie są specjalnie oszałamiające kwoty i obciąże-

nie dla obywateli. Myślę, że dobrze znać fakty, gdy będziemy dłuższą dyskusję na temat odbywać.

Pozycja 73 – Rezerwa na zmiany systemowe oraz niektóre zmiany organizacyjne, w tym nowe zadania. To też jest duża rezerwa – 169.000 tys. zł, prawie 170.000 tys. zł. Została zrealizowana w zaledwie 41%. Pytanie, czy zostały popełnione błędy w planowaniu czy nie zostały zrealizowane te zadania, które zostały przewidziane?

Panie przewodniczący, część 85, to już jest ostatnia część. Budżety wojewodów. Tu są rozliczenia, które.. W części 85 są tak zwane rozliczenia, przede wszystkim rozliczenia różne. Są tu różne opłaty, różne dofinansowania czy zwrot kosztów, na przykład zwrot gminom utraconych dochodów z tytułu realizacji dodatkowych zadań własnych gmin uzdrowiskowych. Są też kwoty związane ze zwrotem za szkody dokonane przez dzikie zwierzęta czy pieniądze na zwalczanie dopalaczy. Do tych zestawień nie zgłaszam pytań. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Paweł Arndt (PO):

Bardzo dziękuję, panie pośle. Proszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli o opinię. Pan dyrektor Jarosz, bardzo proszę.

Dyrektor departamentu NIK Stanisław Jarosz:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, szanowni państwo posłowie, rezerwa ogólna to jest pierwszy temat. Rezerwa ogólna została rozdysponowana w kwocie 87.000 tys. zł, to jest ponad 90% kwoty planowanej. Minister finansów dokonał 40 decyzjami zmian w 21 budżetach dysponentów części. Decyzje te wydał na podstawie zarządzeń Prezesa Rady Ministrów – 44.300 tys. zł, a więc 95,2% – i zgodnie z uprawnieniami wynikającymi z § 1 ust. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lutego 2010 r. w sprawie dysponowania rezerwą ogólną budżetu państwa – to jest ta druga część – 2300 tys. zł. Rezerwa ogólna została rozdysponowana przez właściwe organy oraz w limitach kwot określonych w § 1 ust. 1 i 2 wymienionego rozporządzenia, na podstawie art. 155 ustawy o finansach publicznych.

Jeżeli chodzi o rezerwy celowe, to ujęto je w załączniku nr 2 do ustawy budżetowej na rok 2014, w 77 tytułach w kwocie 23.300.000 tys. zł. W trakcie roku budżetowego rezerwy budżetowe zwiększono do 23.400.000 tys. zł w związku z przeniesieniem 100.000 tys. zł z części – Środki własne Unii Europejskiej. Na umotywowane potrzebami wnioski dysponentów części budżetowych zmieniono w części lub w całości przeznaczenie wydatków zaplanowanych w 15 rezerwach na kwotę 1.100.000 tys. zł, oczywiście po uzyskaniu pozytywnej opinii sejmowej Komisji Finansów Publicznych.

Rozdysponowanie rezerw celowych wyniosło 80,7% planu po zmianach i było o 3.400.000 tys. zł wyższe niż rok wcześniej. Wtedy wykonanie wyniosło 15.500.000 tys. zł, co stanowiło 85,3% planu. W 2014 r. pozostało 4.500.000 tys. zł nierozdysponowanych rezerw. Rozdysponowanie 13 pozycji rezerw stwierdziliśmy na niskim poziomie, to jest poniżej 60% kwoty planowanej. Wynikało to głównie z niedotrzymania planowanych terminów lub niedostatecznego przygotowania przez dysponentów zadań do realizacji.

Rezerwy celowe utworzone zostały zgodnie z art. 140 ust. 2 i 3 ustawy o finansach publicznych. Zgodnie z art. 154 ust. 9 tej ustawy dokonano zmian przeznaczenia w 15 tytułach. Wśród tych tytułów, które są wymienione i dzisiaj rozpatrywane, nie ma tej pozycji, bo w pozostałych pozycjach mamy zgodność między tym, jak my na to patrzymy i jak minister finansów na to patrzy. W jednej pozycji, a mianowicie 25, istnieje rozbieżność poglądów co do sposobu rozdysponowania tej rezerwy, ale, jak rozumiem, tej rezerwy nie ma w dzisiejszym porządku obrad, więc na tym bym zakończył. Dziękuję bardzo, panie przewodniczący.

Przepraszam, jeszcze są, jak rozumiem, budżety wojewodów. Tutaj mówimy o dziale 756, czyli dochody od osób prawnych, osób fizycznych oraz innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem. Dochody i wydatki w tym dziale nie były przedmiotem badania przez Najwyższą Izbę Kontroli z uwagi na ich niewielki udział procentowy w budżetach wojewodów. Stanowiły one 0,0002% dochodów ogółem zrealizowanych w budżetach wojewodów, a wydatki – 0,02% wydatków wojewodów. W ustawie budżetowej na rok 2014 dochody i wydatki w tym dziale nie

były planowane. Uzyskane dochody w kwocie 6,2 tys. zł, stanowiące wpływy z tytułu podatków i opłat lokalnych od osób prawnych, zrealizowane zostały głównie przez województwo kujawsko-pomorskie. W wyniku zmian dokonanych w trakcie roku budżetowego plan wydatków w tym dziale ustalono w kwocie 6760 tys. zł i zrealizowano w 100%. Największe wydatki zrealizowano w województwie mazowieckim – 1942 tys. zł, oraz w podlaskim – 1488,7 tys. zł. Na koniec ubiegłego roku (2014) zobowiązania wymagalne w tym dziale nie wystąpiły.

Mamy jeszcze dział 758 – Różne rozliczenia. Tych rozliczeń nie objęliśmy szczegółowym badaniem. Dochody w ustawie budżetowej na rok 2014 w budżetach wojewodów w tym dziale nie były planowane. Uzyskane one zostały w wysokości 483 tys. zł i były niższe o 41 tys. zł niż rok wcześniej. Największe dochody, to jest województwo zachodniopomorskie – prawie 400 tys. zł uzyskanych w tym dziale. W województwach lubelskim, podlaskim, świętokrzyskim oraz wielkopolskim nie osiągnięto żadnych dochodów, natomiast w pozostałych 11 województwach kształtowały się od 100 zł w województwie warmińsko-mazurskim do 37 tys. zł w województwie podkarpackim. Głównym źródłem dochodów były zwroty dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub z naruszeniem procedur, nienależnie pobranych lub w nadmiernej wysokości. Na koniec 2014 r. zaległości wystąpiły jedynie w województwie małopolskim i wyniosły 51,9 tys. zł.

Jeżeli chodzi o wydatki, zaplanowano je w tym dziale w kwocie 59 tys. zł. W trakcie roku zostały zwiększone do 115,9 tys. zł i zrealizowane w 99,9% planu po zmianach. Wydatki były wyższe niż rok wcześniej o 8%. W ramach rozdziału – Różne rozliczenia finansowe, wydatkowano 109,6 tys. zł, z czego na euroregiony wydatkowano 6200 tys. zł. Czyli wcześniejsza kwota to nie było 109,6 tys. zł, tylko 109.624 tys. zł, z czego na euroregiony wydatkowano 6200,9 tys. zł w 8 województwach: dolnośląskim, lubuskim, małopolskim, opolskim, podkarpackim, podlaskim, śląskim i zachodniopomorskim. Na koniec 2014 r. zobowiązania wymagalne w tym dziale nie wystąpiły.

Dziękuję bardzo panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Paweł Arndt (PO):

Bardzo dziękuję, panie dyrektorze. Czy w tej części ktoś z państwa posłów chciałby zabrać głos? Nie słyszę. Pytania zostały zadane wcześniej, więc proszę panią minister Majszczyk o odpowiedzi. Bardzo proszę pani minister.

Podsekretarz stanu w MF Hanna Majszczyk:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, panie pośle, jeżeli chodzi o niewykorzystanie tych rezerw, o których pan poseł wspominał, to powody były różnorakie. Z jednej strony, jak to już zostało powiedziane w informacji Najwyższej Izby Kontroli, nie zostały przygotowane zadania do finansowania z tych rezerw. To jest jedna z przyczyn. Ale w przypadku rezerwy 57 ona była prawidłowo planowana, ale tak, jak stanowi ustawa dotycząca tej rezerwy, była odpowiednikiem planowanych dochodów i dlatego środki z rezerwy musiały być symetrycznie uruchamiane tak, jak realizowane były dochody. Jeżeli one w tej części, na którą ta rezerwa była przeznaczona, nie zostały w takich wysokościach zrealizowane, to w świetle przepisów mogły być one uruchomione, bo te wydatki były ściśle adresowane.

Pominałam pierwszą część pytań i uwag pana posła, które pan poseł skierował, dotyczących rezerwy ogólnej. Czy na takie zadania powinny iść środki – pytał pan poseł o rozdysponowanie rezerwy ogólnej na część 45, gdzie pojawia się zero. Rzeczywiście, te środki po prostu nie zostały wykorzystane. Minister spraw zagranicznych zwrócił się do premiera o środki z tej rezerwy na ewentualne zadania konsularne w związku z powrotami osób z zagranicy w przypadkach, kiedy biura podróży są niewypłacalne. Jednak na skutek różnych zmian, które poczyniono, związanych z organizacją powrotów z zagranicy, ale również w związku z mniejszą liczbą tych sytuacji, te środki nie były w efekcie konieczne i nie zostały wydatkowane – zostały zablokowane, bo ta rezerwa, jak każda inna, jest rezerwą celową.

Jeżeli chodzi o małe środki na walkę z przemytem, to są to środki, które, podobnie jak w rezerwie 57, są odpowiednikiem deklarowanych środków z instytucji, jak na przy-

kład Philip Morris, które – tak jest nie tylko u nas, ale i na całym świecie – przekazują na rzecz budżetu państwa po to, aby podejmować akcje zwalczania przemytu, między innymi wyrobów tytoniowych. Deklarowana wielkość środków, to jest dokładnie wielkość środków ujęta w rezerwie, bo te wydatki idą pod dochody przekazywane przez te instytucje. Oczywiście na tym nie kończą się wydatki i skoncentrowanie się na walce z przemytem, bo ona jest normalnie realizowana w ramach działań Służby Celnej, czyli wydatków z części 19. Ta rezerwa jest tylko i wyłącznie związana z tymi środkami przekazywanymi przez inne zewnętrzne instytucje, które finansują walkę z przemytem również w całej Unii Europejskiej, nie tylko w Polsce.

Rozdysponowanie rezerwy ogólnej. Odnoszę się do pytania pana posła, czy na te różne cele powinny iść środki z budżetu. Przede wszystkim rezerwa ogólna to jest rezerwa, która może być przeznaczona tylko na takie cele, w przypadku których ustawy merytoryczne co do zasady dopuszczają finansowanie wydatków z budżetu państwa. Jeżeli te środki są przekazywane na przykład, na różne cele jednostek samorządu terytorialnego, to odnosi się to również do sytuacji, w których prawo materialne ustaw regulujących zadania jednostek samorządu terytorialnego dopuszcza dofinansowanie z budżetu państwa czynności, które te jednostki podejmują. W każdym przypadku przeprowadzana jest analiza, zarówno przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, jak i przez ministra finansów, jeżeli te wnioski kierowane są do niego. Oczywiście, w przypadku ministra finansów ta możliwość jest o wiele węższa, bo dotyczy tylko kwot do 1000 tys. zł. Minister finansów, jak to było już tutaj zaznaczone, jedynie w kilku przypadkach skorzystał z takiego uprawnienia, co wynikało również z analizy tych wniosków.

Jeżeli chodzi o rezerwę 19 na nowe zadania, to też chciałabym wyjaśnić, jak planowana jest ta rezerwa. Ona planowana jest pod przewidywane zmiany, ale przede wszystkim wynikające z ustaw i skutków, które w tych ustawach się pojawiają, w procedowanej ustawie albo ustawie znajdującej się na końcowym etapie prac legislacyjnych. W skutkach, w tak zwanych OSR zakładana jest konieczność, na przykład zwiększenia w budżecie państwa wydatków związanych ze wzrostem zatrudnienia, po to, aby zadanie, które tą ustawą jest nakładane, mogło być realizowane.

Częściowo również ta rezerwa zawiera w sobie skutki przechodzące w związku z udzieleniem czy dodaniem etatów różnym instytucjom w latach poprzednich. W momencie, kiedy planujemy budżet, jest to jesień danego roku, zakładamy te mianowania, które mają być, czy też te zwiększenia liczby etatów. W momencie, gdy one nie zaistnieją, oczywiście w przyszłym roku nie realizuje się też rezerwy, bo nie ma tych skutków przechodzących. Nie zgodziłabym się z tezą, że w takich przypadkach jest to rezerwa źle planowana. Ona jest planowana na dany moment. Poza tym, za każdym razem, nawet jeżeli ona jest uruchamiana, jeżeli te etaty były przewidziane przy kalkulacji dla danej jednostki po to, aby stworzyć wielkość tej rezerwy, to i tak nie jest to automat, jeżeli chodzi o uruchamianie tych środków. Za każdym razem prowadzona jest analiza, bo w niektórych ustawach mówi się o tym, że realizacja tych zadań będzie wymagała zwiększenia – mówię teraz przykładowo – zatrudnienia o 10 osób w danej jednostce, bo zakłada się, że po upływie na przykład 5 czy 3 miesięcy funkcjonowania tych nowych przepisów, będzie taka i taka liczba spraw do załatwienia. W momencie, kiedy jednostka zwraca się o uruchomienie tych środków z rezerwy, każdorazowo prowadzona jest analiza, czy rzeczywiście obciążenie tego typu zaistniało czy też liczba spraw, które faktycznie trzeba realizować po wejściu w życie tej ustawy, jest na dzień dzisiejszy mniejsza i nie ma potrzeby realizowania nowych etatów w liczbie 10, ale biorąc pod uwagę zakładane obciążenie na 1 etat, wystarczy, że zostanie uruchomionych tylko 5. To jest cała procedura, która towarzyszy każdemu uruchomieniu rezerwy, która dotyczy etatów. Stąd też mniejsze jej wykonanie.

Jeszcze, jeżeli chodzi o tę rezerwę ogólną – przepraszam, że tak trochę skaczę między tymi rezerwami celowymi a rezerwą ogólną, być może nie po kolei zanotowałam – która dotyczyła części 88, prokuratury, czyli zakupu usług w związku z prowadzonym postępowaniem w sprawie Amber Gold. Tak, jak pan poseł był uprzejmy zauważyć, była to kwota dość znaczna, bo ponad 900 tys. zł, ale istotna z punktu widzenia rangi i zakresu prowadzonej sprawy. Biorąc pod uwagę również budżet prokuratury i analizę

tego budżetu, uznano, że ze względu na cel jest to niezbędne po to, żeby prawidłowo zrealizować postępowanie w tym zakresie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Paweł Arndt (PO):

Bardzo dziękuję. Zgłasza się pan poseł Żyżyński, a potem pani dr Szpringer z Biura Analiz Sejmowych. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Jerzy Żyżyński (PiS):

Przepraszam, mam pytanie do pani minister, bo nie zrozumiałem. To zabrzmiało trochę tak, jakby Philip Morris płacił podatki tylko po to, żeby polskie państwo walczyło z przemysłem i broniło jego interesów.

Przewodniczący poseł Paweł Arndt (PO):

Proszę bardzo, pani minister.

Podsekretarz stanu w MF Hanna Majczyk:

Absolutnie nie, panie pośle, ta rezerwa jest od lat w budżecie państwa. To nie jest nowa rezerwa. To jest tak, jak powiedziałam, legalna firma. Ja w tej chwili przypominam sobie tylko Philip Morrisa, ale to nie jest jedyna instytucja. Tam jest kilka instytucji, które się składają. Jest jeszcze British-American Tobacco, Japan Tobacco i jeszcze inne koncerny tytoniowe, czyli legalni producenci papierosów, tytoniu, który idzie do sprzedaży. W ich interesie jest walka z przemysłem. Oczywiście, te 10.000 tys. zł to jest kropla w morzu potrzeb, dlatego zwracałam uwagę, że co do zasady walka z przemysłem jest finansowana z części 19 w ramach utrzymywania służb celnych i wydatków w tym zakresie, a nie z tej rezerwy, bo naprawdę za te 10.000 tys. zł ciężko byłoby z tym przemysłem walczyć. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Paweł Arndt (PO):

Bardzo dziękuję. Pani dr Zofia Szpringer.

Kierownik Zespołu Analiz Finansowych i Budżetu Państwa w Biurze Analiz Sejmowych Zofia Szpringer:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Mam pytanie dotyczące rezerwy w poz. 19. Aczkolwiek nie jest to może największa rezerwa, ale to, co jest charakterystyczne w tym przypadku, to to, że od lat wykonanie jest bardzo niskie. W związku z tym – czy to jest słabość strukturalna i musimy po prostu pogodzić się z tym, że w kolejnych latach będzie tak samo i w związku z tym nie powinniśmy mieć zarzutów pod adresem państwa, pod adresem Ministerstwa Finansów, czy też uda się coś zrobić, żeby proces planowania był lepszy? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Paweł Arndt (PO):

Bardzo dziękuję. Czy jeszcze ktoś chciałby zabrać głos? Pani minister.

Podsekretarz stanu w MF Hanna Majczyk:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, częściowo odpowiedziałam już na to pytanie. Za każdym razem taki wniosek jest szczegółowo analizowany. Jeżeli jest uzależniony, jak mówiłam, od stopnia obciążeń pracownika, to dysponenti są przyzwyczajeni, że nie ma tutaj automatu. To, że zakładano w ustawie, że trzeba zatrudnić 20 osób, nie oznacza, że wystawia się rachunek i oczekuje się wzrostu liczby zatrudnienia i środków z budżetu. Przeprowadzana jest analiza. Dysponenti muszą, mówiąc kolokwialnie, wypowiedzieć się, czy rzeczywiście te obciążenia są takie, jak zakładano, czy ta liczba jest adekwatna do potrzeb. To raz.

Dwa. Tam są również środki na realizację programów unijnych, a jak wiemy są różne przesunięcia w czasie, oszczędności, a dochodzą jeszcze... Zawsze pytamy dysponentów, czy wykorzystali wszystkie możliwości, jakie istnieją po ich stronie, bo zgodnie z celem i ideą tworzenia rezerw mają one służyć uzupełnieniu wydatków, a nie ich prostemu finansowaniu. Dlatego najpierw muszą pokazać, że wszystkie możliwości zostały wyczerpane, nawet polegające na przenoszeniu między częściami – bo jest pewna liczba dysponentów, którzy dysponują kilkoma częściami. To wszystko wpływa na to, że rezerwa nie

jest wykorzystywana. Jednak na etapie jej tworzenia nie można z góry tego przewidzieć. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Paweł Arndt (PO):

Bardzo dziękuję. W ten sposób zakończyliśmy omawianie części budżetowych: 81, 83, 85 w tych zakresach, które dotyczą Komisji Finansów Publicznych.

Chciałbym tylko przypomnieć, że wszelkie wnioski, które będą dotyczyły wszystkich części budżetowych, będziemy rozpatrywali po zakończeniu analizy całości budżetu.

Wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia Komisji. Protokół z posiedzenia z załączonym zapisem będzie wyłożony do wglądu w sekretariacie Komisji.

Dziękuję wszystkim za pracę i za obecność.

Zamykam posiedzenie Komisji.